

ເປົ້າໝາຍ
ການພັດທະນາ
ແບບຍືນຍົງ

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS**
in Lao PDR

ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ
ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ
ສປປ ລາວ

Ministry of Foreign Affairs
United Nations in Lao PDR

ເປົ້າໝາຍທີ 1:

ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກທຸກຮູບແບບ
ໃນທົ່ວໂລກ

1 NO POVERTY: End poverty in all its forms everywhere

1.1 ພາຍໃນປີ 2030, ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກໃຫ້ທຸກຄົນໃນທົ່ວໂລກ ທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າກ່ວາ 1.25 ໂດລາຕໍ່ມື້.

1.2 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຈຳນວນອັດຕາສ່ວນຜູ້ຊາຍ, ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໃນທຸກເກນອາຍຸ ທີ່ຍັງທຸກຍາກໃນທຸກດ້ານ ໃຫ້ໄດ້ເຄິ່ງໜຶ່ງ ໂດຍອີງໃສ່ນິຍາມຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ.

1.3 ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມສຳລັບໝົດທຸກຄົນ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງປະເທດ, ລວມທັງການບໍລິການສັງຄົມຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ພາຍໃນປີ 2030 ສາມາດບັນລຸການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ທີ່ກວມເອົາຄົນທຸກຍາກ ແລະ ຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ.

1.4 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ທັງຜູ້ຊາຍ ແລະ ແມ່ຍິງ ໂດຍສະເພາະຄົນທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ມີສິດເທົ່າທຽມກັນຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນທາງເສດຖະກິດ ກໍ່ຄືການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານ, ມີກຳມະສິດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສົມບັດປະເພດອື່ນໆ, ມູນມໍລະດົກ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການບໍລິການດ້ານການເງິນ ລວມທັງການເງິນຈຸລະພາກ.

1.5 ພາຍໃນປີ 2030, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທົນທານໃຫ້ຄົນທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຖືກຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ເຫດການຮ້າຍແຮງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເຫດການກະທັນຫັນ ແລະ ໄພພິບັດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

1.5ກ. ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການລະດົມທຶນຮືນໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈາກແຫຼ່ງທຶນຕ່າງໆ ລວມທັງໂດຍການເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອຕອບສະໜອງເຄື່ອງມືທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເພື່ອລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກໃນທຸກຮູບແບບ.

1.5ຂ. ສ້າງຂອບນະໂຍບາຍທີ່ດີໃນລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໂດຍອີງໃສ່ຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ເນັ້ນໃສ່ການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີການລົງທຶນທີ່ເລັ່ງລັດໃສ່ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ.

1.1 By 2030, eradicate extreme poverty for all people everywhere, currently measured as people living on less than \$1.25 a day.

1.2 By 2030, reduce at least by half the proportion of men, women and children of all ages living in poverty in all its dimensions according to national definitions

1.3 Implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and by 2030 achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable.

1.4 By 2030, ensure that all men and women, in particular the poor and the vulnerable, have equal rights to economic resources, as well as access to basic services, ownership and control over land and other forms of property, inheritance, natural resources, appropriate new technology and financial services, including microfinance.

1.5 By 2030, build the resilience of the poor and those in vulnerable situations and reduce their exposure and vulnerability to climate-related extreme events and other economic, social and environmental shocks and disasters.

1.5a Ensure significant mobilization of resources from a variety of sources, including through enhanced development cooperation, in order to provide adequate and predictable means for developing countries, in particular least developed countries, to implement programmes and policies to end poverty in all its dimensions.

1.5b Create sound policy frameworks at the national, regional and international levels, based on pro-poor and gender-sensitive development strategies, to support accelerated investment in poverty eradication actions.

ເປົ້າໝາຍທີ 2:

ລົບລ້າງຄວາມອິດທິວ, ບັນລຸການຄ້າປະກັນ
ສະບຽງອາຫານ ແລະ ບົບປຸງດ້ານໂພຊະນາການ
ແລະ ສົ່ງເສີມການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ

2 ZERO HUNGER: End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture

2.1 ພາຍໃນປີ 2030, ລົບລ້າງຄວາມອິດທິວ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ໝົດທຸກຄົນ ໂດຍສະເພາະຄົນທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ, ລວມທັງແອມໂອຍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານທີ່ປອດໄພ, ມີໂພຊະນາການ ແລະ ພຽງພໍຕະຫຼອດປີ.

2.2 ພາຍໃນປີ 2030, ລົບລ້າງການຂາດສານອາຫານທຸກຮູບແບບ, ລວມທັງບັນລຸໃຫ້ໄດ້ພາຍໃນປີ 2025 ຄາດໝາຍທີ່ສາກົນໄດ້ຮັບຮອງ ກ່ຽວກັບອັດຕາສ່ວນເດັກລຸ່ມ 5 ປີ ທີ່ເຕັຍ ແລະ ຈ່ອຍຜອມກວ່າມາດຕະຖານ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມຕ້ອງການດ້ານໂພຊະນາການໃນກຸ່ມເດັກຍິງ, ຜູ້ຍິງຖືພາ ແລະ ແມ່ທີ່ຍັງໃຫ້ນົມລູກ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ.

2.3 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ລາຍຮັບຂອງຜູ້ຜະລິດສະບຽງອາຫານຂະໜາດນ້ອຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ, ຄົນຊົນເຜົ່າ, ຄອບຄົວຊາວໄຮ່ນາ, ຄົນລ້ຽງສັດ ແລະ ຊາວປະມົງ ໃຫ້ໄດ້ ສອງເທົ່າ ໂດຍຜ່ານມີສິດສະເໝີພາບໃນການເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ວັດຖຸດິບໃນການຜະລິດ, ຄວາມຮູ້, ການບໍລິການດ້ານການເງິນ, ຕະຫຼາດ ແລະ ກາລະໂອກາດສໍາລັບການເຮັດວຽກທີ່ມີການເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ບໍ່ແມ່ນເຮັດກະສິກຳ.

2.4 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີລະບົບການຜະລິດສະບຽງອາຫານແບບຍືນຍົງ ແລະ ດໍາເນີນວິທີການເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ທີ່ເພີ່ມສະມັດຕະພາບ ແລະ ການຜະລິດ, ເຊິ່ງຊ່ວຍຮັກສາລະບົບນິເວດ, ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ອາກາດທີ່ປັ່ນປ່ວນ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພພິບັດອື່ນໆ, ກໍ່ຄືປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງດິນ ເປັນກ້າວໆ.

2.5 ພາຍໃນປີ 2020, ຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານພັນຖຸກໍາຂອງແນວພັນພືດ, ເຄື່ອງປູກຂອງຝັງ ແລະ ສັດລ້ຽງຢູ່ຟາມ ແລະ ຢູ່ບ້ານ ແລະ ພືດພັນສັດປ່າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍຜ່ານການສ້າງທະນາຄານແນວພັນ ແລະ ພັນພືດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງເປັນຢ່າງດີ ໃນລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດ້ານພັນຖຸກໍາ ແລະ ພູມປັນຍາພື້ນເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ສາກົນໄດ້ຮັບຮອງເອົາ.

2.5ກ. ເພີ່ມການລົງທຶນ ລວມທັງຜ່ານການເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນວຽກງານພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນເຂດຊົນນະບົດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳ, ການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຢີ ແລະ ທະນາຄານເກັບຮັກສາພັນຖຸກໍາພືດ ແລະ ສັດລ້ຽງ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດກະສິກໍາ ຢູ່ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

2.1 By 2030, end hunger and ensure access by all people, in particular the poor and people in vulnerable situations, including infants, to safe, nutritious and sufficient food all year round.

2.2 By 2030, end all forms of malnutrition, including achieving, by 2025, the internationally agreed targets on stunting and wasting in children under 5 years of age, and address the nutritional needs of adolescent girls, pregnant and lactating women and older persons.

2.3 By 2030, double the agricultural productivity and incomes of small-scale food producers, in particular women, indigenous peoples, family farmers, pastoralists and fishers, including through secure and equal access to land, other productive resources and inputs, knowledge, financial services, markets and opportunities for value addition and non-farm employment.

2.4 By 2030, ensure sustainable food production systems and implement resilient agricultural practices that increase productivity and production, that help maintain ecosystems, that strengthen capacity for adaptation to climate change, extreme weather, drought, flooding and other disasters and that progressively improve land and soil quality.

2.5 By 2020, maintain the genetic diversity of seeds, cultivated plants and farmed and domesticated animals and their related wild species, including through soundly managed and diversified seed and plant banks at the national, regional and international levels, and promote access to and fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources and associated traditional knowledge, as internationally agreed.

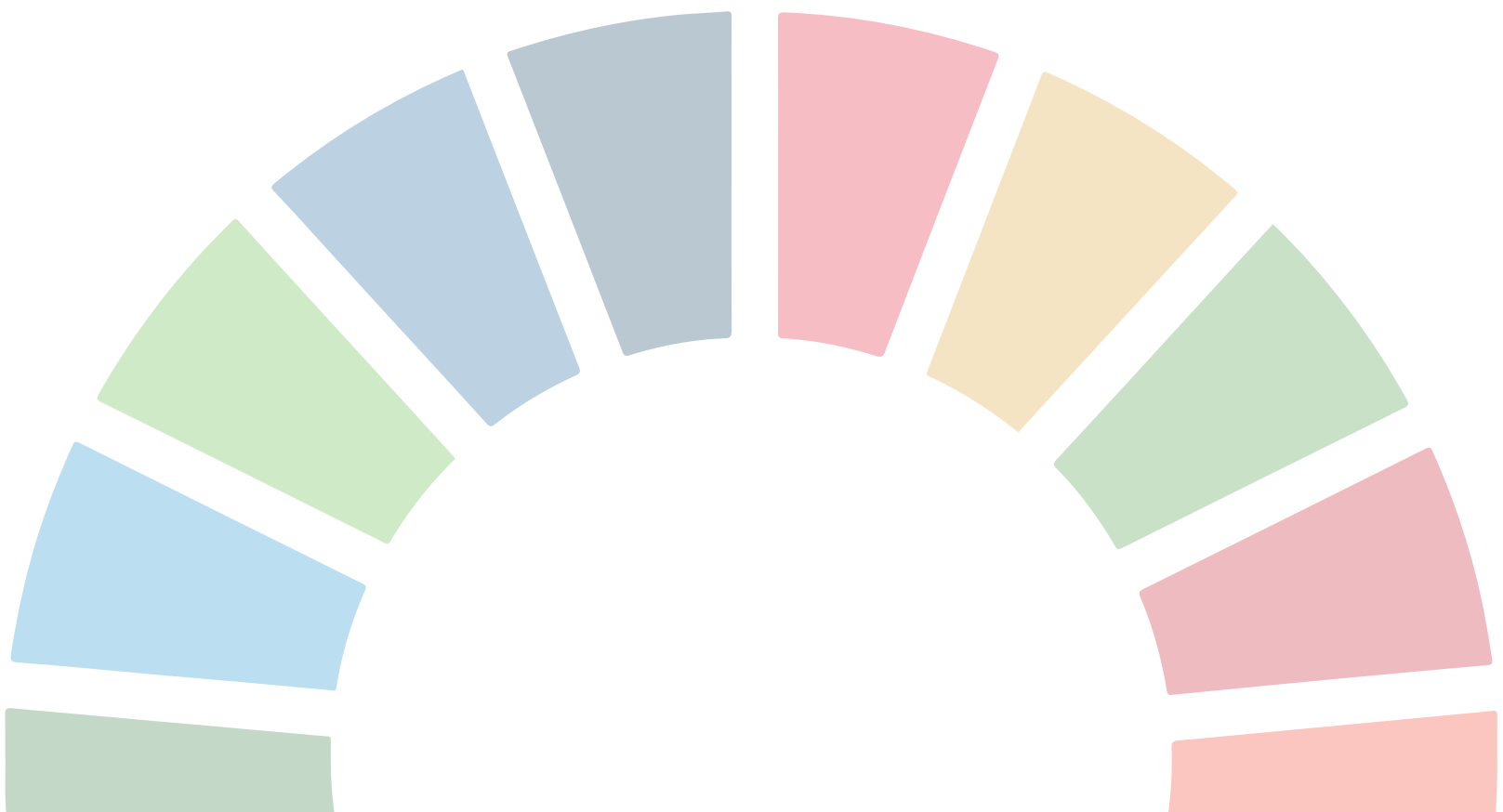
2.5a Increase investment, including through enhanced international cooperation, in rural infrastructure, agricultural research and extension services, technology development and plant and livestock gene banks in order to enhance agricultural productive capacity in developing countries, in particular least developed countries.

2.5ຂ. ແກ້ໄຂ ແລະ ປ້ອງກັນການກົດກັ້ນທາງການຄ້າ ແລະ ການບິດເບືອນໃນ ຕະຫຼາດກະສິກໍາຂອງໂລກ ໂດຍຜ່ານການກຳຈັດທຸກຮູບແບບຂອງການເກື້ອກູນ ການສົ່ງອອກຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ທຸກກາດຕະການກ່ຽວກັບການສົ່ງອອກທີ່ມີຜົນ ເທົ່າທຽມກັນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບພາລະບົດບາດຂອງຮອບການເຈລະຈາດ້ານການ ພັດທະນາຢູ່ໂດຮາ.

2.5ຄ. ນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຮັດໜ້າທີ່ທີ່ເໝາະສົມ ຂອງ ຕະຫລາດສິນຄ້າສະບຽງອາຫານ ລວມທັງຕະຫລາດສຳຮອງ ແລະ ອຳນວຍຄວາມ ສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຕະຫຼາດຢ່າງທັນການ ລວມທັງຄັງສຳ ຮອງສະບຽງອາຫານ, ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຈຳກັດບໍ່ໃຫ້ມີການເໜັງຕີງຂອງລາຄາສະ ບຽງອາຫານຫຼາຍເກີນໄປ.

2.5b Correct and prevent trade restrictions and distortions in world agricultural markets, including through the parallel elimination of all forms of agricultural export subsidies and all export measures with equivalent effect, in accordance with the mandate of the Doha Development Round.

2.5c Adopt measures to ensure the proper functioning of food commodity markets and their derivatives and facilitate timely access to market information, including on food reserves, in order to help limit extreme food price volatility.

ເປົ້າໝາຍທີ 3:

ຮັບປະກັນການມີສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ສົ່ງເສີມ
ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງທຸກຄົນ ທຸກເກນອາຍຸ

3 GOOD HEALTH & WELL-BEING:

Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

3.1 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ໃຫ້ຕໍ່າກ່ວາ 70 ຕໍ່ ການເກີດເດັກມີຊີວິດ 100,000 ຄົນ.

3.2 ພາຍໃນປີ 2030, ຢຸດຕິການເສຍຊີວິດທີ່ສາມາດປ້ອງກັນໄດ້ສໍາລັບເດັກເກີດໃໝ່ ແລະ ເດັກລຸ່ມ 5 ປີ, ໂດຍທຸກປະເທດ ແມ່ນແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງເດັກເກີດໃໝ່ໃຫ້ໄດ້ຕໍ່າສຸດ 12 ຕໍ່ເດັກເກີດໃໝ່ມີຊີວິດ 1.000 ຄົນ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກລຸ່ມ 5 ປີ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 25 ຕໍ່ເດັກເກີດໃໝ່ມີຊີວິດ 1.000 ຄົນ.

3.3 ພາຍໃນປີ 2030, ຢຸດຕິການແຜ່ລະບາດຂອງໂລກເອດສ໌, ພະຍາຍາດວັນນະໂລກ, ໄຂ້ມາເລເລຍ ແລະ ພະຍາດໃນເຂດຮ່ອນທີ່ຖືກລະເລີຍ ແລະ ຕ້ານພະຍາດຕັບອັກເສບ, ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກນໍ້າບໍ່ສະອາດ ແລະ ພະຍາດຕິດແປດອື່ນໆ.

3.4 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດກ່ອນໄວອັນຄວນ ຍ້ອນພະຍາດທີ່ບໍ່ຕິດແປດ ໃຫ້ໄດ້ ໜຶ່ງສ່ວນສາມ ໂດຍການປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວ, ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ.

3.5 ຮັດແໜ້ນການປ້ອງກັນ ແລະ ການຈັດການກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ສານຕ່າງໆ ລວມທັງການເສບຢາເສບຕິດ ແລະ ການຕື່ມສຸລາທີ່ເປັນຜົນຮ້າຍ.

3.6 ພາຍໃນປີ 2020, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດ ແລະ ການບາດເຈັບໃນທົ່ວໂລກ ເນື່ອງຈາກອຸບັດເຫດທາງທ້ອງຖະໜົນໃຫ້ໄດ້ ເຄິ່ງໜຶ່ງ.

3.7 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຮັກສາສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ການຈະເລີນພັນຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ລວມທັງການວາງແຜນຄອບຄົວ, ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສຶກສາ, ການເຊື່ອມສານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ເຂົ້າໃນແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ.

3.8 ບັນລຸການຮັບປະກັນສຸຂະພາບຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ລວມທັງການປົກປ້ອງຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນ, ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຮັກສາສຸຂະພາບທີ່ຈໍາເປັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ການເຂົ້າເຖິງຢາ ແລະ ວັກແຊັງທີ່ຈໍາເປັນ ທີ່ບອດໄພ, ມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ມີລາຄາບໍ່ແພງ ສໍາລັບພົດທຸກຄົນ.

3.9 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດ ແລະ ການເຈັບປ່ວຍ ຍ້ອນສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ມົນລະພິດ ແລະ ສິ່ງປົນເປື້ອນທາງອາກາດ, ນໍ້າ ແລະ ດິນ.

3.1 By 2030, reduce the global maternal mortality ratio to less than 70 per 100,000 live births.

3.2 By 2030, end preventable deaths of newborns and children under 5 years of age, with all countries aiming to reduce neonatal mortality to at least as low as 12 per 1,000 live births and under-5 mortality to at least as low as 25 per 1,000 live births.

3.3 By 2030, end the epidemics of AIDS, tuberculosis, malaria and neglected tropical diseases and combat hepatitis, water-borne diseases and other communicable diseases.

3.4 By 2030, reduce by one third premature mortality from non-communicable diseases through prevention and treatment and promote mental health and well-being.

3.5 Strengthen the prevention and treatment of substance abuse, including narcotic drug abuse and harmful use of alcohol.

3.6 By 2020, halve the number of global deaths and injuries from road traffic accidents.

3.7 By 2030, ensure universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education, and the integration of reproductive health into national strategies and programmes.

3.8 Achieve universal health coverage, including financial risk protection, access to quality essential health-care services and access to safe, effective, quality and affordable essential medicines and vaccines for all.

3.9 By 2030, substantially reduce the number of deaths and illnesses from hazardous chemicals and air, water and soil pollution and contamination.

3.9ກ. ຮັດແໜ້ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອບສິນທິສັນຍາຂອງອົງການອານາໄມໂລກ ວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມຢາສູບໃນທຸກປະເທດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

3.9ຂ. ສະໜັບສະໜູນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ການພັດທະນາຢາວັກແຊັງ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ ສໍາລັບພະຍາດຕິດແປດ ແລະ ບໍ່ຕິດແປດ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາເປັນຕົ້ນຕໍ, ສະໜອງການເຂົ້າເຖິງຢາປົວພະຍາດ ແລະ ວັກແຊັງທີ່ຈໍາເປັນທີ່ລາຄາບໍ່ແພງ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຖະແຫຼງການໂດຮາ ວ່າດ້ວຍສັນຍາ TRIPS ແລະ ສາທາລະນະສຸກ, ເຊິ່ງຍັງຢືນສົດຂອງປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ໃນການນໍາໃຊ້ທຸກຂັ້ນຍັດທີ່ລະບຸໃນສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິທາງດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາໃນດ້ານຕ່າງໆທີ່ພົວພັນກັບການຄ້າ ກ່ຽວກັບການອະນຸຍາດຜ່ອນຜັນ ເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງມວນຊົນ ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າເຖິງຢາປົວພະຍາດສໍາລັບໝົດທຸກຄົນ.

3.9ຄ. ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນເຂົ້າໃນວຽກງານສາທາລະນະສຸກ, ການຮັບເອົາພະນັກງານ, ການພັດທະນາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຮັກສາບຸກຄະລາກອນໃນຂະແໜງສາທາໃຫ້ຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ໃນບັນດາປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກໍາລັງພັດທະນາ.

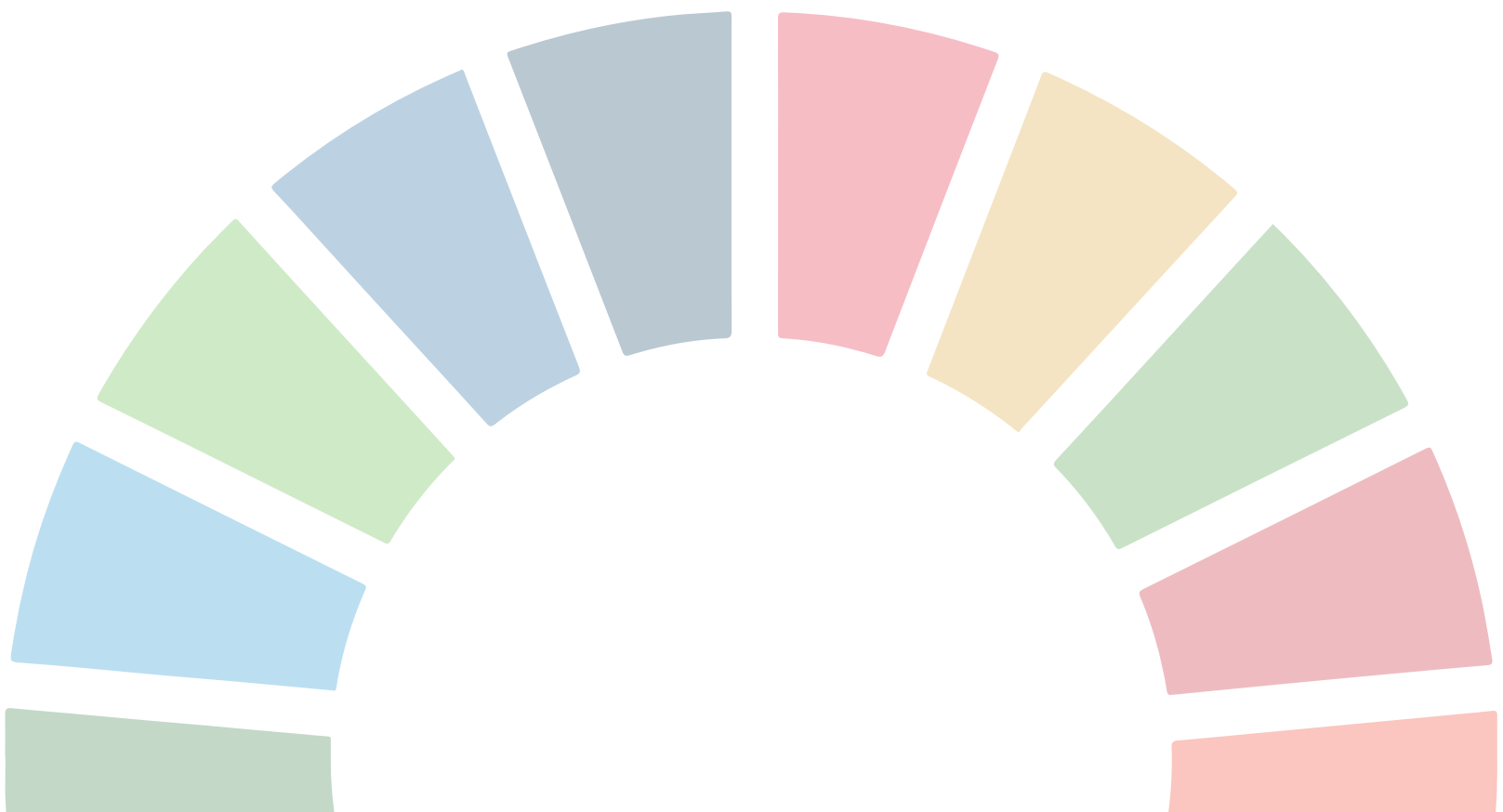
3.9ງ. ຮັດແໜ້ນຂີດຄວາມສາມາດ ຂອງທຸກປະເທດ, ໂດຍສະເພາະປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ສໍາລັບວຽກງານການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບໂລກ.

3.9a Strengthen the implementation of the World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control in all countries, as appropriate.

3.9b Support the research and development of vaccines and medicines for the communicable and non-communicable diseases that primarily affect developing countries, provide access to affordable essential medicines and vaccines, in accordance with the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, which affirms the right of developing countries to use to the full the provisions in the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights regarding flexibilities to protect public health, and, in particular, provide access to medicines for all.

3.9c Substantially increase health financing and the recruitment, development, training and retention of the health workforce in developing countries, especially in least developed countries and small island developing States.

3.9d Strengthen the capacity of all countries, in particular developing countries, for early warning,risk reduction and management of national and global health risks.

ເປົ້າໝາຍທີ 4:

ຮັບປະກັນການສຶກສາໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ແລະ ສົ່ງເສີມ ກາລະໂອກາດໃນການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ສໍາລັບໝົດທຸກຄົນ

4 QUALITY EDUCATION: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all

4.1 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນວ່າເດັກນ້ອຍຍິງ ແລະ ຊາຍທັງໝົດສໍາເລັດການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ, ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ ນໍາໄປສູ່ຜົນສໍາເລັດຂອງການຮຽນຮູ້ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ເໝາະສົມ.

4.2 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນວ່າເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍທັງໝົດສາມາດເຂົ້າເຖິງພັດທະນາການໃນໄວເດັກທີ່ມີ ຄຸນນະພາບ, ໄດ້ຮັບການດູແລ ແລະ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມພ້ອມສໍາລັບການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ.

4.3 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາດ້ານວິຊາການ, ວິຊາຊີບ ແລະ ຊັ້ນສູງ, ລວມທັງມະຫາວິທະຍາໄລ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ບໍ່ເສຍຄ່າແພງ.

4.4 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມຈໍານວນຊາວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ມີທັກສະທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ລວມທັງທັກສະດ້ານວິຊາການ ແລະ ວິຊາຊີບ ສໍາລັບການເຮັດວຽກ, ວຽກທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ການເປັນຜູ້ປະກອບການ.

4.5 ພາຍໃນປີ 2030, ລົບລ້າງຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ໃນການສຶກສາ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທຸກລະດັບ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບສໍາລັບຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ລວມທັງຄົນພິການ, ຄົນຊົນເຜົ່າ ແລະ ເດັກນ້ອຍທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

4.6 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນວ່າ ຊາວໜຸ່ມທັງໝົດ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ຈໍານວນຫຼາຍທັງຜູ້ຊາຍ ແລະ ແມ່ຍິງ ຮູ້ໜັງສື ແລະ ການຄິດໄລ່ເລກ.

4.7 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນວ່າ ນັກຮຽນທັງໝົດມີຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ໃນນັ້ນ ລວມທັງຜ່ານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດແບບຍືນຍົງ, ສິດທິມະນຸດ, ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ການສົ່ງເສີມວັດທະນາທໍາ ແຫ່ງສັນຕິພາບ ແລະ ການບໍ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ການເປັນພົນລະເມືອງຂອງໂລກ ແລະ ການຊື່ນຊົມຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ ກໍຄືການປະກອບສ່ວນຂອງວັດທະນະທໍາເຂົ້າໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

4.7a. ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບສະຖານທີ່ການສຶກສາ ທີ່ຄໍານົງເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກນ້ອຍ, ຄົນພິການ ແລະ ບັນຫາເພດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮໍາຮຽນໃຫ້ປອດໄພ, ບໍ່ມີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ທົ່ວເຖິງກັນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ສໍາລັບໝົດທຸກຄົນ.

4.1 By 2030, ensure that all girls and boys complete free, equitable and quality primary and secondary education leading to relevant and effective learning outcomes.

4.2 By 2030, ensure that all girls and boys have access to quality early childhood development, care and pre-primary education so that they are ready for primary education.

4.3 By 2030, ensure equal access for all women and men to affordable and quality technical, vocational and tertiary education, including university.

4.4 By 2030, substantially increase the number of youth and adults who have relevant skills, including technical and vocational skills, for employment, decent jobs and entrepreneurship.

4.5 By 2030, eliminate gender disparities in education and ensure equal access to all levels of education and vocational training for the vulnerable, including persons with disabilities, indigenous peoples and children in vulnerable situations

4.6 By 2030, ensure that all youth and a substantial proportion of adults, both men and women, achieve literacy and numeracy.

4.7 By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development.

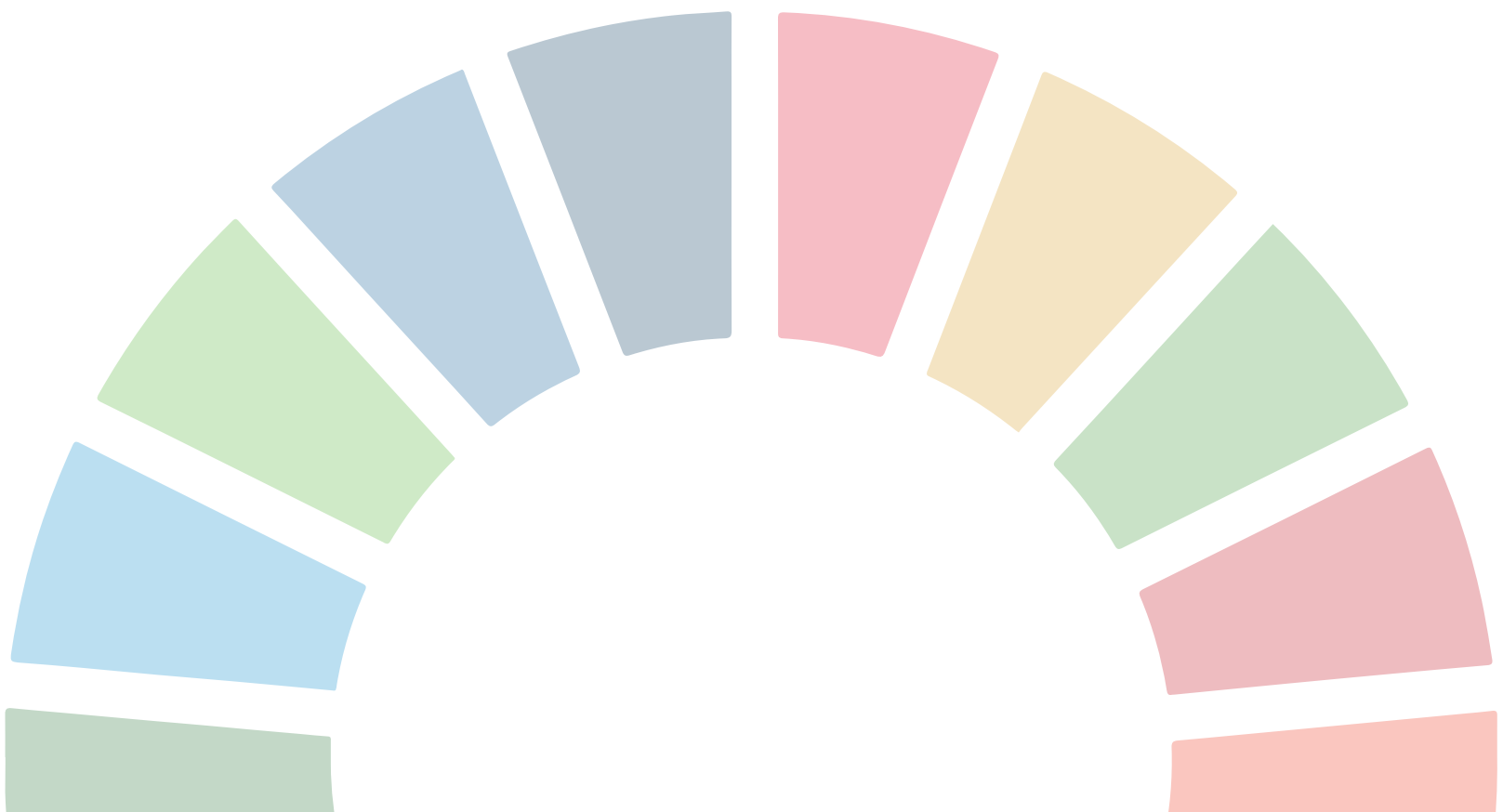
4.7a Build and upgrade education facilities that are child, disability and gender sensitive and provide safe, non-violent, inclusive and effective learning environments for all.

4.7ຂ. ພາຍໃນປີ 2020, ເພີ່ມຈຳນວນທຶນການສຶກສາໃນທົ່ວໂລກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດໃນອາຟຣິກາ, ສຳລັບການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນສູງ, ລວມທັງການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ຫຼັກສູດດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ, ວິຊາເຕັກນິກ, ວິສະວະກຳ ແລະ ວິທະຍາສາດຢູ່ໃນບັນດາປະເທດພັດທະນາແລ້ວ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາອື່ນໆ.

4.7ຄ. ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີການສະໜອງຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ລວມທັງຜ່ານການຮ່ວມມືສາກົນ ສຳລັບການຝຶກອົບຮົມຄູ່ຢູ່ໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ.

4.7b By 2020, substantially expand globally the number of scholarships available to developing countries, in particular least developed countries, small island developing States and African countries, for enrolment in higher education, including vocational training and information and communications technology, technical, engineering and scientific programmes, in developed countries and other developing countries.

4.7c Build and upgrade education facilities that are child, disability and gender sensitive and provide safe, non-violent, inclusive and effective learning environments for all.

ເປົ້າໝາຍທີ 5:

ບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງທຸກຄົນ

5 GENDER EQUALITY:

Achieve gender equality and empower all women and girls

- 5.1 ລຶບລ້າງທຸກຮູບແບບຂອງການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງຢູ່ທົ່ວທຸກແຫ່ງ.
- 5.2 ກຳຈັດທຸກຮູບແບບຂອງການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ໃນເຂດສາທາລະນະ ແລະ ເຂດສ່ວນບຸກຄົນ, ລວມທັງການຄ້າມະນຸດ ແລະ ການຊຸດຮິດທາງເພດ ແລະ ຮູບແບບອື່ນໆ.
- 5.3 ກຳຈັດທຸກການກະທຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ເຊັ່ນ: ການແຕ່ງງານຂອງເດັກນ້ອຍ, ການແຕ່ງງານກ່ອນໄວ ແລະ ການບັງຄັບໃຫ້ແຕ່ງງານ ແລະ ການຕັດອະໄວຍະວະສຳພັດຄວາມຮູ້ສຶກທາງເພດຂອງແມ່ຍິງ.
- 5.4 ຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ຄຸນຄ່າຕໍ່ການດູແລເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ວຽກໃນຄອບຄົວ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ ໂດຍການຕອບສະໜອງການບໍລິການດ້ານສັງຄົມ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ນະໂຍບາຍການປົກປ້ອງດ້ານສັງຄົມ ກໍ່ຄືການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນພາຍໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ຄອບຄົວ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງປະເທດ.
- 5.5 ຮັບປະກັນໃຫ້ແມ່ຍິງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ໄດ້ຮັບໂອກາດເທົ່າທຽມກັນ ສຳລັບການເປັນການນຳໃນທຸກລະດັບ ຂອງການຕັດສິນໃຈທາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ໃນສັງຄົມ.
- 5.6 ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທີ່ທົ່ວເຖິງກ່ຽວກັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ການຈະເລີນພັນ ແລະ ສິດທິກ່ຽວກັບການຈະເລີນພັນ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໃນແຜນດຳເນີນງານ ຂອງກອງປະຊຸມສາກົນ ກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ກໍ່ຄືແຜນດຳເນີນງານບັກກິ່ງ ແລະ ເອກະສານຜົນຂອງກອງປະຊຸມທົບທວນຄືນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- 5.6a. ດຳເນີນການປະຕິຮູບເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງມີສິດທິທີ່ເທົ່າທຽມກັນທາງດ້ານທຶນຮອນເສດຖະກິດ ກໍ່ຄືການໄດ້ຮັບ ກຳມະສິດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນອື່ນໆ, ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການເງິນ, ການສືບທອດມໍລະດົກ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ.
- 5.6b. ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໂດຍສະເພາະເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ ເພື່ອສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ.
- 5.6c. ຮັບຮອງເອົາ ແລະ ຮັດແໜ້ນນະໂຍບາຍທີ່ດີ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ສາມາດບັງຄັບໃຊ້ໄດ້ ສຳລັບການສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງໃນທຸກລະດັບ.

- 5.1 End all forms of discrimination against all women and girls everywhere.
- 5.2 Eliminate all forms of violence against all women and girls in the public and private spheres, including trafficking and sexual and other types of exploitation.
- 5.3 Eliminate all harmful practices, such as child, early and forced marriage and female genital mutilation.
- 5.4 Recognize and value unpaid care and domestic work through the provision of public services, infrastructure and social protection policies and the promotion of shared responsibility within the household and the family as nationally appropriate.
- 5.5 Ensure women's full and effective participation and equal opportunities for leadership at all levels of decision-making in political, economic and public life.
- 5.6 Ensure universal access to sexual and reproductive health and reproductive rights as agreed in accordance with the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the Beijing Platform for Action and the outcome documents of their review conferences.
- 5.6a Undertake reforms to give women equal rights to economic resources, as well as access to ownership and control over land and other forms of property, financial services, inheritance and natural resources, in accordance with national laws.
- 5.6b Enhance the use of enabling technology, in particular information and communications technology, to promote the empowerment of women.
- 5.6c Adopt and strengthen sound policies and enforceable legislation for the promotion of gender equality and the empowerment of all women and girls at all levels.

ເປົ້າໝາຍທີ 6:

ຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳໃຊ້ ແລະ ການບໍລິຫານນ້ຳ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມສຳລັບພົດທຸກຄົນ

6 CLEAN WATER & SANITATION:

Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all

6.1 ພາຍໃນປີ 2030, ໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງນ້ຳດື່ມທີ່ປອດໄພ ແລະ ລາຄາບໍ່ແພງຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ.

6.2 ພາຍໃນປີ 2030, ໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງວິດຖ່າຍ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຢຸດຕິການຖ່າຍແບບຊະຊາຍ, ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

6.3 ພາຍໃນປີ 2030, ປັບປຸງຄຸນນະພາບນ້ຳ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດ, ກຳຈັດການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຊະຊາຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍສານເຄມີ ແລະ ວັດຖຸທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານນ້ຳເສຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການບຳບັດ ໃຫ້ໄດ້ເຄິ່ງໜຶ່ງ ແລະ ເພີ່ມທະວີການນຳນ້ຳທີ່ໃຊ້ແລ້ວກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ຢ່າງປອດໄພ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກ.

6.4 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີປະສິດທິພາບຂອງການນຳໃຊ້ນ້ຳໃນທຸກຂະແໜງການ ແລະ ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ ແລະ ການສະໜອງນ້ຳຈືດແບບຍືນຍົງ ເພື່ອແກ້ໄຂການຂາດແຄນນ້ຳ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ຂາດແຄນນ້ຳ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

6.5 ພາຍໃນປີ 2030, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບປະສົມປະສານໃນທຸກລະດັບ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືຂ້າມຊາຍແດນ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

6.6 ພາຍໃນປີ 2020, ບົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ, ລວມທັງພູຜາປ່າໄມ້, ດິນທາມ, ແມ່ນ້ຳ, ຊັ້ນຫີນອູ້ນ້ຳ ແລະ ອຳນາດນ້ຳ.

6.6a. ພາຍໃນປີ 2030, ເສີມຂະຫຍາຍການຮ່ວມມືສາກົນ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ແລະ ແຜນງານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ລວມທັງເຕັກໂນໂລຊີກ່ຽວກັບການເກັບກຳນ້ຳ, ການກັ່ນນ້ຳເຄັມ, ປະສິດທິພາບຂອງນ້ຳ, ການບຳບັດນ້ຳເສຍ, ແລະ ການນຳນ້ຳທີ່ໃຊ້ແລ້ວກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່.

6.6ຂ. ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຮັດແໜ້ນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ.

6.1 By 2030, achieve universal and equitable access to safe and affordable drinking water for all.

6.2 By 2030, achieve access to adequate and equitable sanitation and hygiene for all and end open defecation, paying special attention to the needs of women and girls and those in vulnerable situations.

6.3 By 2030, improve water quality by reducing pollution, eliminating dumping and minimizing release of hazardous chemicals and materials, halving the proportion of untreated wastewater and substantially increasing recycling and safe reuse globally.

6.4 By 2030, substantially increase water-use efficiency across all sectors and ensure sustainable withdrawals and supply of freshwater to address water scarcity and substantially reduce the number of people suffering from water scarcity.

6.5 By 2030, implement integrated water resources management at all levels, including through transboundary cooperation as appropriate.

6.6 By 2020, protect and restore water-related ecosystems, including mountains, forests, wetlands, rivers, aquifers and lakes.

6.6a By 2030, expand international cooperation and capacity-building support to developing countries in water- and sanitation-related activities and programmes, including water harvesting, desalination, water efficiency, wastewater treatment, recycling and reuse technologies.

6.6b Support and strengthen the participation of local communities in improving water and sanitation management.

ເປົ້າໝາຍທີ 7:

ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງພະລັງງານທີ່ທັນສະໄໝ, ຍືນຍົງ, ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ລາຄາບໍ່ແພງສຳລັບໝົດທຸກຄົນ

7 AFFORDABLE & CLEAN ENERGY:

Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all

7.1 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງ ການບໍລິການດ້ານພະລັງງານທີ່ບໍ່ມີລາຄາບໍ່ແພງ, ເຊື່ອຖືໄດ້ແລະ ທັນສະໄໝ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

7.2 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີອັດຕາສ່ວນຂອງການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນໃນພະລັງງານທັງໝົດໃນທົ່ວໂລກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

7.3 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມອັດຕາການປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງພະລັງງານໃນທົ່ວໂລກໃຫ້ໄດ້ສອງເທົ່າ.

7.3ກ. ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືສາກົນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າເຖິງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທາງດ້ານພະລັງງານສະອາດ, ລວມທັງພະລັງງານທົດແທນ, ປະສິດທິພາບຂອງພະລັງງານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີດ້ານນຳມັນເຊື້ອໄຟທີ່ກ້າວໜ້າ ແລະ ສະອາດກວ່າເກົ່າ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີດ້ານພະລັງງານສະອາດ.

7.3ຂ. ພາຍໃນປີ 2030, ເສີມຂະຫຍາຍພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຍົກລະດັບເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອສະໜອງການບໍລິການພະລັງງານທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ຍືນຍົງ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາທັງໝົດ, ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບທະເລ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນງານສະໜັບສະໜູນຂອງແຕ່ລະປະເທດ.

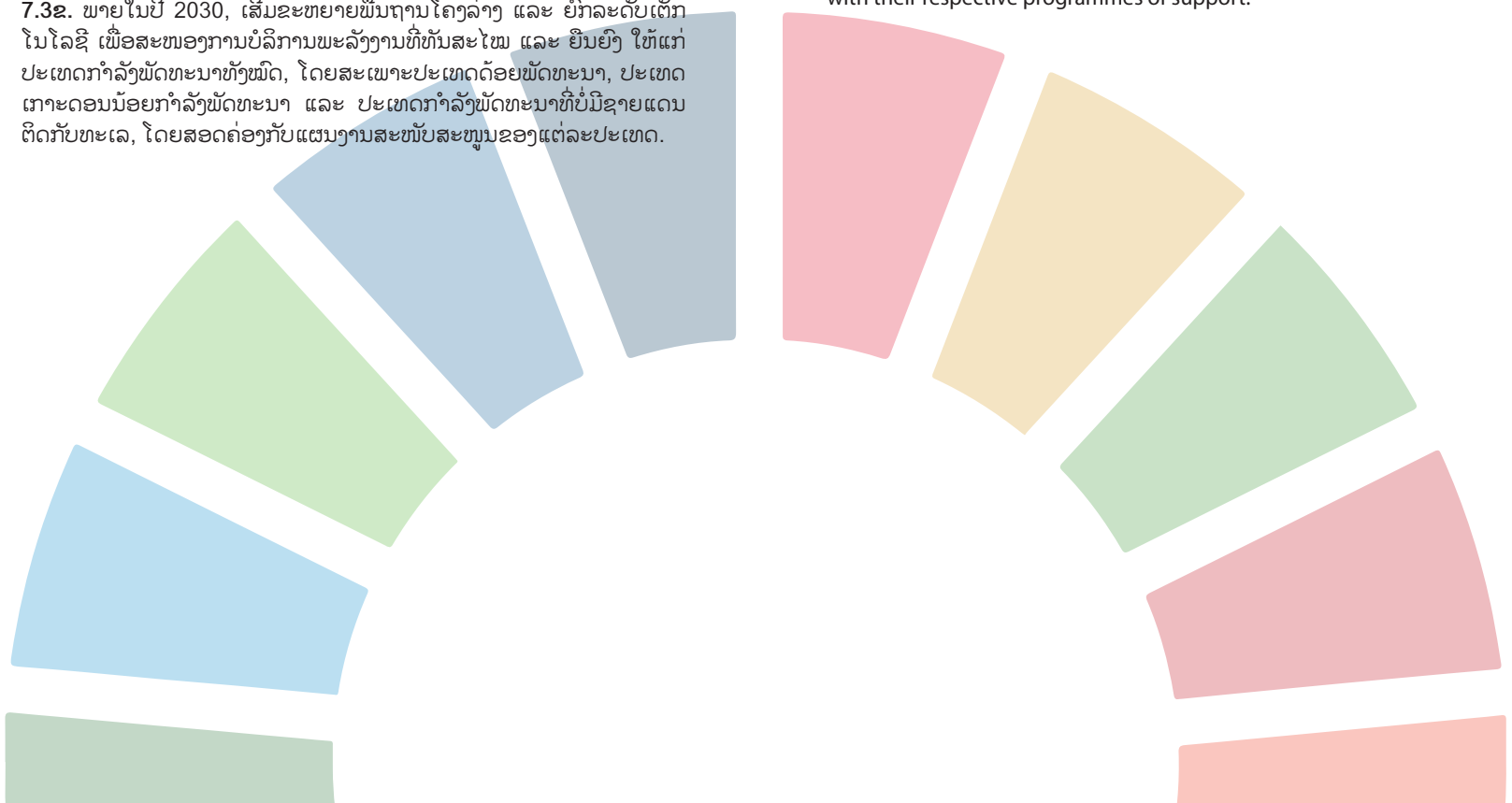
7.1 By 2030, ensure universal access to affordable, reliable and modern energy services.

7.2 By 2030, increase substantially the share of renewable energy in the global energy mix.

7.3 By 2030, double the global rate of improvement in energy efficiency.

7.3a By 2030, enhance international cooperation to facilitate access to clean energy research and technology, including renewable energy, energy efficiency and advanced and cleaner fossil-fuel technology, and promote investment in energy infrastructure and clean energy technology.

7.3b By 2030, expand infrastructure and upgrade technology for supplying modern and sustainable energy services for all in developing countries, in particular least developed countries, small island developing States and landlocked developing countries, in accordance with their respective programmes of support.

ເປົ້າໝາຍທີ 8:

ສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ, ຫົວເຖິງ ແລະ ຍືນຍົງ, ການມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ເຕັມສ່ວນ ແລະ ວຽກງານທີ່ມີຄຸນຄ່າສຳລັບພົດທຸກຄົນ

8 DECENT WORK & ECONOMIC GROWTH:

Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all

8.1 ຮັກສາລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ອີງຕາມສະພາບ ເງື່ອນໄຂຂອງປະເທດ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍສູງ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລວມ ຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບ 7 ເປີເຊັນ ຕໍ່ປີ.

8.2 ບັນລຸສະມັດຕະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ໂດຍການຖານ ສ້າງເສດຖະກິດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກ ຫຼາຍ, ຍົກລະດັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະ ກຳ ລວມທັງສຸມໃສ່ຂະແໜງການທີ່ມີການເພີ່ມມູນຄ່າສູງຂຶ້ນ ແລະ ໃຊ້ແຮງງານ ຫຼາຍ.

8.3 ສົ່ງເສີມນະໂຍບາຍທີ່ເລັ່ງໃສ່ການພັດທະນາ ທີ່ສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳການ ຜະລິດ, ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ເປັນທຳ, ການປະກອບການ, ຫົວຄິດປະດິດ ສ້າງ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ແລະ ຊຸກຍູ້ການສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງວິສາຫະ ກິດຂະໜາດຈຸລະພາກ, ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ໂດຍຜ່ານການເຂົ້າ ເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ.

8.4 ພາຍໃນປີ 2030, ບັບປຸງເປັນກ້ວາງປະສິດທິພາບຂອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນທົ່ວໂລກ ໃນການຊົມໃຊ້ ແລະ ການຜະລິດ ແລະ ພະຍາຍາມແຍກການຂະ ຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ອອກຈາກການເຮັດໃຫ້ມີການເຊື່ອມໂຊມດ້ານສິ່ງແວດ ລ້ອມ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຂອບແຜນງານດ້ານການອຸປະໂພກບໍລິໂພກ ແລະ ການ ຜະລິດແບບຍືນຍົງ ໄລຍະ 10 ປີ, ໂດຍແມ່ນບັນດາປະເທດພັດທະນາແລ້ວ ເປັນຜູ້ ນຳພາປະຕິບັດ.

8.5 ພາຍໃນປີ 2030, ທຸກຄົນທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ລວມທັງຊາວໜຸ່ມ ແລະ ຄົນພິ ການ ມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ມີປະ ສິດທິຜົນຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ວຽກງານທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ໄດ້ຮັບເງິນຄ່າຈ້າງເທົ່າທຽມກັນໃນການເຮັດວຽກທີ່ສ້າງມູນຄ່າເທົ່າກັນ.

8.6 ພາຍໃນປີ 2020, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາສ່ວນຂອງໄວໜຸ່ມທີ່ບໍ່ມີວຽກເຮັດງານທຳ, ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າສຶກສາຮ່ຳຮຽນ ຫຼື ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ໜ້ອຍລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

8.7 ປະຕິບັດມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິຜົນສະເພາະໜ້າ ເພື່ອລຶບລ້າງແຮງງານ ແບບບັງຄັບ, ການຂ້າທາດສະໄໝໃໝ່ ແລະ ການຄ້າມະນຸດ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ ມີການຫ້າມ ແລະ ລຶບລ້າງການໃຊ້ແຮງງານເດັກໃນຮູບແບບທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ ລວມທັງການຮັບເອົາ ແລະ ນຳໃຊ້ເດັກນ້ອຍເປັນທະຫານ ແລະ ພາຍໃນປີ 2025 ຕ້ອງລຶບລ້າງການນຳໃຊ້ແຮງງານເດັກໃນທຸກຮູບແບບ.

8.8 ປົກປ້ອງສິດທິທາງດ້ານແຮງງານ ແລະ ສົ່ງເສີມສະພາບແວດລ້ອມໃນການ ເຮັດວຽກທີ່ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຮັບປະກັນ ສຳລັບກຳມະກອນທັງໝົດ ລວມທັງ ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

8.1 Sustain per capita economic growth in accordance with national circumstances and, in particular, at least 7 per cent gross domestic product growth per annum in the least developed countries.

8.2 Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading and innovation, including through a focus on high-value added and labour-intensive sectors.

8.3 Promote development-oriented policies that support productive activities, decent job creation, entrepreneurship, creativity and innovation, and encourage the formalization and growth of micro-, small- and medium-sized enterprises, including through access to financial services.

8.4 Improve progressively, through 2030, global resource efficiency in consumption and production and endeavour to decouple economic growth from environmental degradation, in accordance with the 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production, with developed countries taking the lead.

8.5 By 2030, achieve full and productive employment and decent work for all women and men, including for young people and persons with disabilities, and equal pay for work of equal value.

8.6 By 2020, substantially reduce the proportion of youth not in employment, education or training.

8.7 Take immediate and effective measures to eradicate forced labour, end modern slavery and human trafficking and secure the prohibition and elimination of the worst forms of child labour, including recruitment and use of child soldiers, and by 2025 end child labour in all its forms.

8.8 Protect labour rights and promote safe and secure working environments for all workers, including migrant workers, in particular women migrants, and those in precarious employment.

8.9 ພາຍໃນປີ 2030, ສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍເພື່ອສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວ ແບບຍືນຍົງ ທີ່ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

8.10 ຮັດແໜ້ນຂີດຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນການເງິນພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອ ຊຸກຍູ້ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍໃຫ້ທຸກຄົນ ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານທະນາຄານ, ປະກັນໄພ ແລະ ການເງິນ.

8.10ກ. ເພີ່ມທະວີການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຄ້າໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍຜ່ານຂອບວຽກການເຊື່ອມໂຍງດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການກ່ຽວກັບການຄ້າໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.

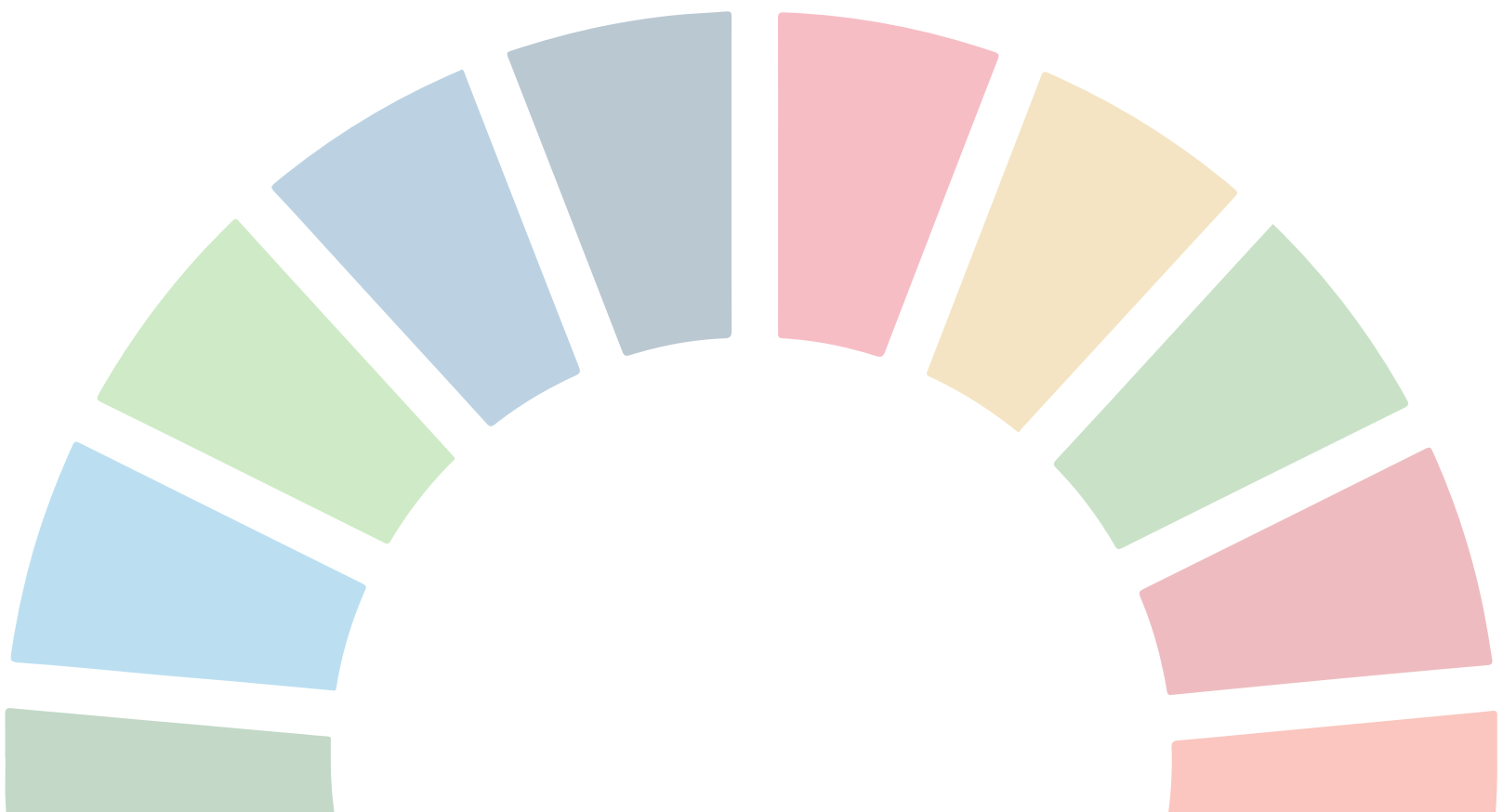
8.10ຂ. ພາຍໃນປີ 2020, ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດສາກົນສຳລັບການເຮັດວຽກຂອງຊາວໜຸ່ມ ແລະ ປະຕິບັດສົນທິສັນຍາຂອງສາກົນວ່າດ້ວຍວຽກເຮັດງານທຳ ຂອງອົງການແຮງງານສາກົນ.

8.9 By 2030, devise and implement policies to promote sustainable tourism that creates jobs and promotes local culture and products.

8.10 Strengthen the capacity of domestic financial institutions to encourage and expand access to banking, insurance and financial services for all.

8.10a Increase Aid for Trade support for developing countries, in particular least developed countries, including through the Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries.

8.10b By 2020, develop and operationalize a global strategy for youth employment and implement the Global Jobs Pact of the International Labour Organization.

ເປົ້າໝາຍທີ 9:

ສ້າງພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງທີ່ໝັ້ນຄົງທຶນທານ, ສົ່ງເສີມ ການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ແລະ ສົ່ງເສີມນະວັດຕະກຳ

9 INDUSTRY, INNOVATION & INFRASTRUCTURE:

Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation

9.1 ພັດທະນາພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ໄວ້ວາງໃຈໄດ້, ຍືນຍົງ ແລະ ໝັ້ນຄົງທຶນທານ ລວມທັງພື້ນຖານໂຄງລ່າງພາຍໃນພາກພື້ນ ແລະ ຂ້າມຊາຍແດນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງມວນມະນຸດ ໂດຍສຸມໃສ່ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ມີລາຄາບໍ່ແພງ ເຊິ່ງທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.

9.2 ສົ່ງເສີມການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ແລະ ພາຍໃນປີ 2030 ເພີ່ມອັດຕາສ່ວນຂອງການຈ້າງງານ ແລະ ຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ໃຫ້ຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນສອງເທົ່າໃນບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງປະເທດ.

9.3 ເຮັດໃຫ້ວິສາຫະກິດດ້ານອຸດສາຫະກຳຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ດ້ານອື່ນໆ ໂດຍສະເພາະຢູ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ, ລວມທັງສິນເຊື່ອທີ່ດອກເບ້ຍບໍ່ແພງ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ແລະ ຕະຫຼາດ ໄດ້ຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ.

9.4 ພາຍໃນປີ 2030, ບັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຍົກລະດັບອຸດສາຫະກຳໃຫ້ທັນສະໄໝ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິພາບເພີ່ມຂຶ້ນໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ສະອາດ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະບວນການອຸດສາຫະກຳ ໃຫ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ໂດຍທີ່ທຸກປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການ ອີງຕາມຄວາມສາມາດຂອງແຕ່ລະປະເທດ.

9.5 ເພີ່ມທະວີຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຂອງຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳໃນທຸກປະເທດ, ໂດຍສະເພາະປະເທດກຳລັງການພັດທະນາ, ໂດຍການຊຸກຍູ້ນະວັດຕະກຳ ແລະ ເພີ່ມຈຳນວນນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນັກພັດທະນາໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ປະຊາກອນ 1 ລ້ານຄົນ ແລະ ເພີ່ມງົບປະມານໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຫຼາຍຂຶ້ນພາຍໃນປີ 2030.

9.5ກ. ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ໝັ້ນຄົງທຶນທານ ຢູ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໂດຍການເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິຊາການໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດໃນອາຟຣິກາ, ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດທະເລ ແລະ ປະເທດເກາະ ດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ.

9.1 Develop quality, reliable, sustainable and resilient infrastructure, including regional and transborder infrastructure, to support economic development and human well-being, with a focus on affordable and equitable access for all.

9.2 Promote inclusive and sustainable industrialization and, by 2030, significantly raise industry's share of employment and gross domestic product, in line with national circumstances, and double its share in least developed countries.

9.3 Increase the access of small-scale industrial and other enterprises, in particular in developing countries, to financial services, including affordable credit, and their integration into value chains and markets.

9.4 By 2030, upgrade infrastructure and retrofit industries to make them sustainable, with increased resource-use efficiency and greater adoption of clean and environmentally sound technologies and industrial processes, with all countries taking action in accordance with their respective capabilities.

9.5 Enhance scientific research, upgrade the technological capabilities of industrial sectors in all countries, in particular developing countries, including, by 2030, encouraging innovation and substantially increasing the number of research and development workers per 1 million people and public and private research and development spending.

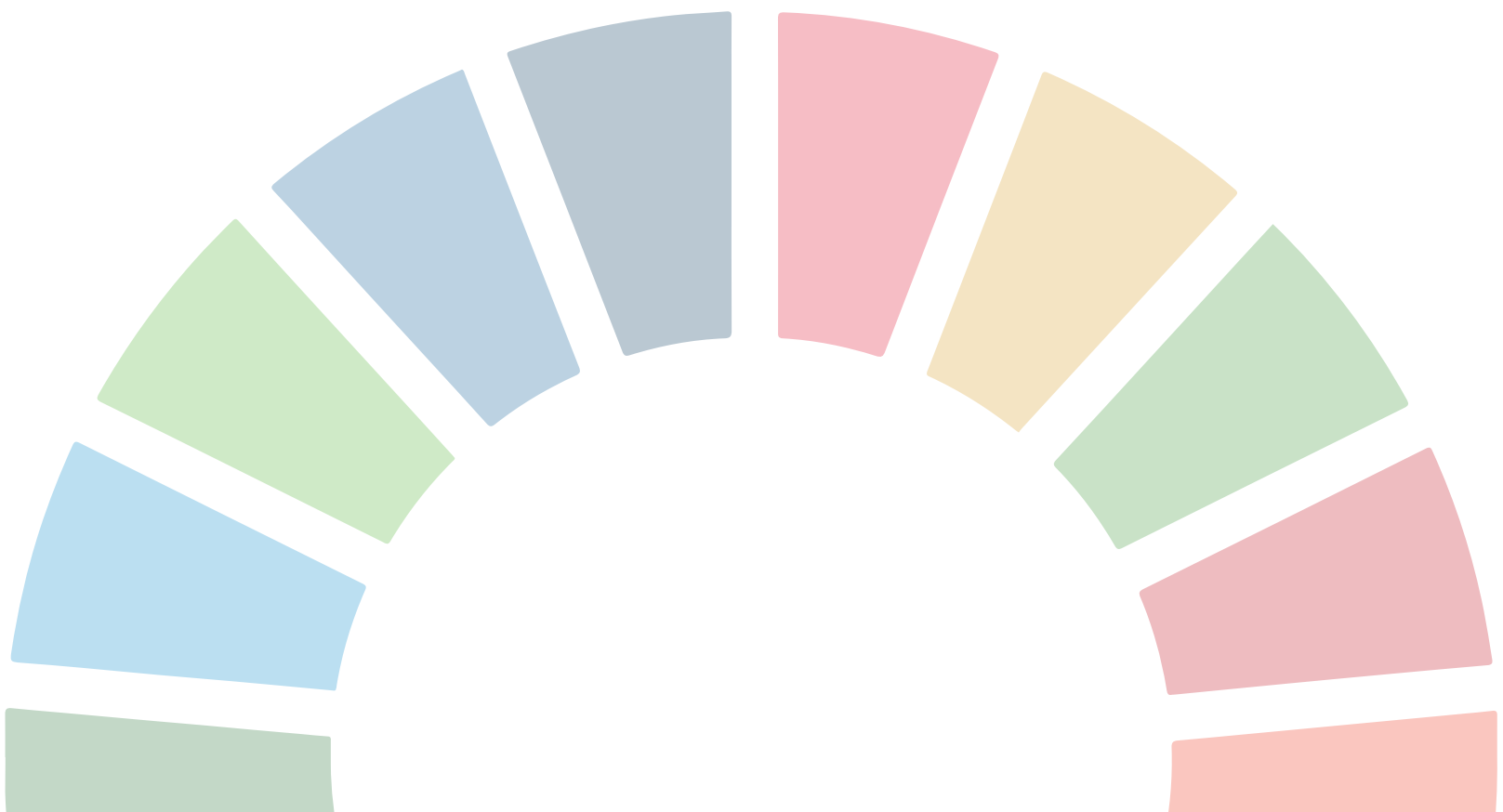
9.5a Facilitate sustainable and resilient infrastructure development in developing countries through enhanced financial, technological and technical support to African countries, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States.

9.5ຂ. ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຢູ່ພາຍໃນ, ການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ລວມທັງການຮັບປະກັນໃຫ້ມີນະ ໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ເພີ່ມມູນຄ່າໃຫ້ແກ່ສິນຄ້າ.

9.5ຄ. ເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານໃຫ້ ຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ສູ້ຊິນຕອບສະໜອງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການອິນເຕີເນັດຢ່າງ ທົ່ວເຖິງ ແລະ ມີລາຄາບໍ່ແພງ ຢູ່ໃນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາພາຍໃນປີ 2020.

9.5b Support domestic technology development, research and innovation in developing countries, including by ensuring a conducive policy environment for, inter alia, industrial diversification and value addition to commodities.

9.5c Significantly increase access to information and communications technology and strive to provide universal and affordable access to the Internet in least developed countries by 2020.

ເປົ້າໝາຍທີ 10:

ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຢູ່ພາຍໃນ
ປະເທດ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດ

10 REDUCED INEQUALITIES:

Reduce inequality
within and among countries

10.1 ພາຍໃນປີ 2030, ບັນລຸ ແລະ ຮັກສາຢ່າງເປັນກ້າວໆ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານລາຍຮັບ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ ຈຳນວນ 40 ເປີເຊັນ ຂອງປະຊາກອນ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບສູງກວ່າອັດຕາສະເລ່ຍແຫ່ງຊາດ.

10.2 ພາຍໃນປີ 2030, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ມີສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມທາງດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ການເມືອງ, ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງອາຍຸ, ເພດ, ຄວາມພິການ, ເຊື້ອຊາດ, ຊົນເຜົ່າ, ຕົ້ນກຳເນີດ, ສາດສະໜາ ຫຼືສະຖານະທາງເສດຖະກິດ ຫຼື ສະຖານະດ້ານອື່ນໆ.

10.3 ຮັບປະກັນໃຫ້ມີກາລະໂອກາດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບດ້ານລາຍຮັບ ໂດຍການລົບລ້າງກົດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ມີການຈຳແນກ ແລະ ສົ່ງເສີມນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ເພາະສົມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

10.4 ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍໂດຍສະເພາະດ້ານງົບປະມານ, ຄ່າແຮງງານ ແລະ ການປ້ອງກັນທາງສັງຄົມ ແລະ ບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບໃຫ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ເປັນກ້າວໆ.

10.5 ບັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາຕະຫຼາດ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ຮັດແໜ້ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການດັ່ງກ່າວໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຍິ່ງຂຶ້ນ.

10.6 ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຕົວແທນ ແລະ ກະບອກສຽງຂອງປະເທດກຳລັງການພັດທະນາຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈຂອງສະຖາບັນເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນຂອງສາກົນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສະຖາບັນເຫລົ່ານັ້ນ ເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງມີສິດທິຜົນ, ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຊອບທຳ.

10.7 ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການອົບພະຍົບ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ປອດໄພ, ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ໂດຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການອົບພະຍົບ ຢ່າງມີແຜນການ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງເປັນຢ່າງດີ.

10.7a. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກການກ່ຽວກັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ແລະ ສະເພາະສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ຕົກລົງຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.

10.1 By 2030, progressively achieve and sustain income growth of the bottom 40 per cent of the population at a rate higher than the national average.

10.2 By 2030, empower and promote the social, economic and political inclusion of all, irrespective of age, sex, disability, race, ethnicity, origin, religion or economic or other status

10.3 Ensure equal opportunity and reduce inequalities of outcome, including by eliminating discriminatory laws, policies and practices and promoting appropriate legislation, policies and action in this regard.

10.4 Adopt policies, especially fiscal, wage and social protection policies, and progressively achieve greater equality.

10.5 Improve the regulation and monitoring of global financial markets and institutions and strengthen the implementation of such regulations.

10.6 Ensure enhanced representation and voice for developing countries in decision-making in global international economic and financial institutions in order to deliver more effective, credible, accountable and legitimate institutions.

10.7 Facilitate orderly, safe, regular and responsible migration and mobility of people, including through the implementation of planned and well-managed migration policies.

10.7a Implement the principle of special and differential treatment for developing countries, in particular least developed countries, in accordance with World Trade Organization agreements.

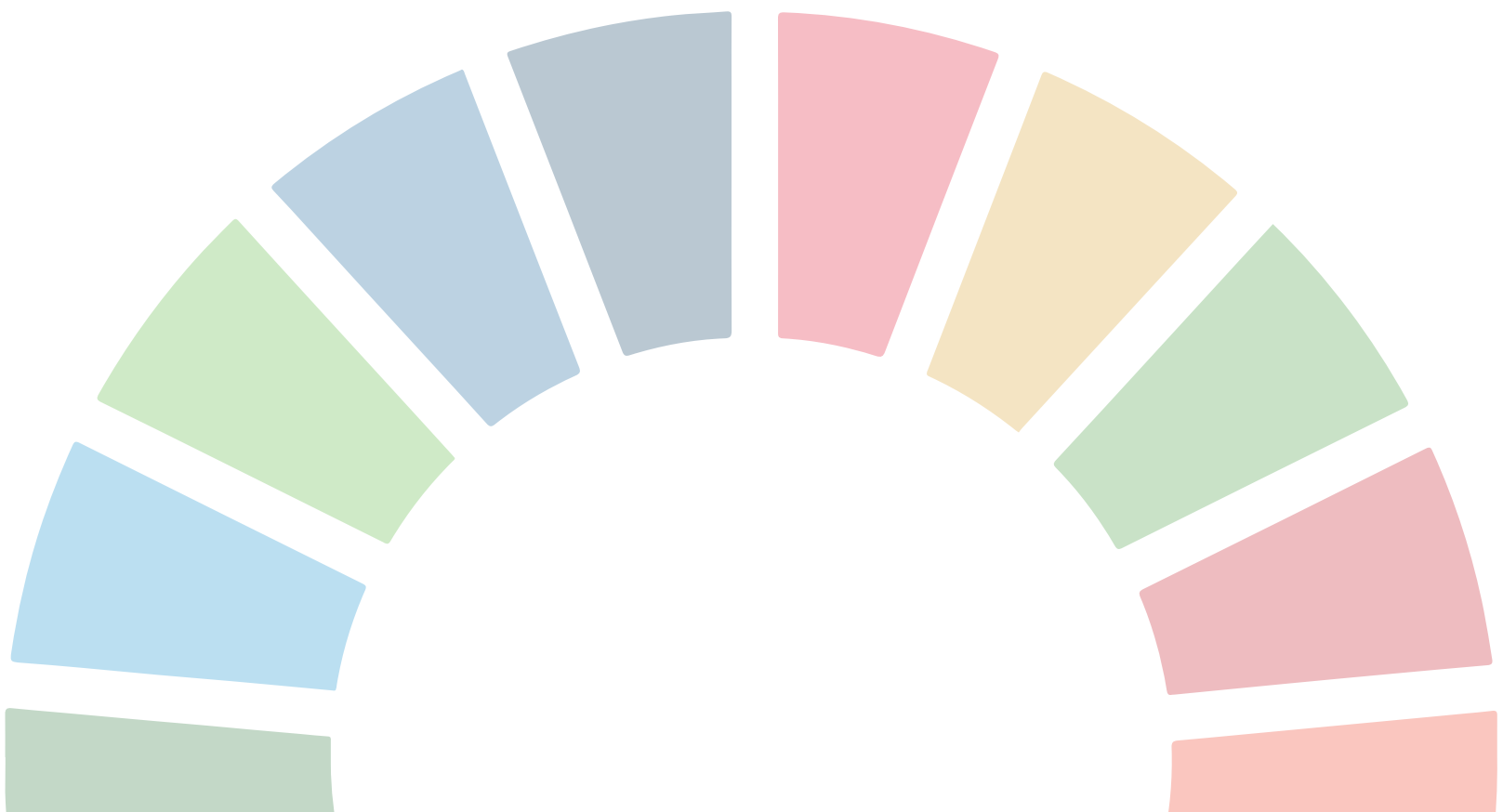

10.7ຂ. ຊຸກຍູ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຫຼັ່ງໄຫຼຂອງເງິນ, ລວມທັງການລົງທຶນ ໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ແກ່ປະເທດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ໂດຍສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະເທດໃນອາຟຣິກາ, ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດທະເລ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການ ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ.

10.7ຄ. ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໂອນເງິນ ສຳລັບການສົ່ງເງິນກັບປະເທດຂອງແຮງງານອົບພະຍົບ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກ່ວາ 3 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຈຳນວນເງິນທີ່ສົ່ງກັບຄືນປະເທດ ແລະ ກຳຈັດເສັ້ນທາງການສົ່ງເງິນທີ່ຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໂອນເງິນ ຫຼາຍກ່ວາ 5 ສ່ວນຮ້ອຍ.

10.7b Encourage official development assistance and financial flows, including foreign direct investment, to States where the need is greatest, in particular least developed countries, African countries, small island developing States and landlocked developing countries, in accordance with their national plans and programmes.

10.7c By 2030, reduce to less than 3 per cent the transaction costs of migrant remittances and eliminate remittance corridors with costs higher than 5 percent.

ເປົ້າໝາຍທີ 11:

ສ້າງຕົວເມືອງ ແລະ ທີ່ພັກອາໄສຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ທົ່ວເຖິງ, ປອດໄພ, ໝັ້ນຄົງທົນທານ ແລະ ຍືນຍົງ

11 SUSTAINABLE CITIES & COMMUNITIES:

Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable

11.1 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ພຽງພໍ, ປອດໄພ ແລະ ລາຄາບໍ່ແພງ ແລະ ບັບປຸງຊຸມຊົນແອອັດໃນຕົວເມືອງ.

11.2 ພາຍໃນປີ 2030, ເຮັດໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງລະບົບການຂົນສົ່ງທີ່ປອດໄພ, ລາຄາບໍ່ແພງ, ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ ແລະ ຍືນຍົງ, ບັບປຸງຄວາມປອດໄພທາງທ້ອງຖະໜົນ, ໂດຍສະເພາະການຂະຫຍາຍການຂົນສົ່ງມວນຊົນ, ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ, ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ.

11.3 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງແບບກວມລວມ ແລະ ຍືນຍົງ ກໍ່ຄືຂີດຄວາມສາມາດໃນການສ້າງແຜນການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການສ້າງທີ່ພັກອາໄສແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ຢູ່ທຸກ ປະເທດ.

11.4 ຮັດແໜ້ນຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການປົກປ້ອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກທາງທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງໂລກ.

11.5 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈຳນວນຜູ້ເສຍຊີວິດ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໂດຍກົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ຕິດພັນກັບຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ຍ້ອນໄພພິບັດ, ລວມທັງໄພພິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ, ໂດຍສູມໃສ່ການປົກປ້ອງຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

11.6 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຈາກຕົວເມືອງ ຕໍ່ທົ່ວຄົນ ໂດຍການເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ຄຸນນະພາບອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດເທດສະບານ ແລະ ອື່ນໆ.

11.7 ພາຍໃນປີ 2030, ຕອບສະໜອງການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ສາທາລະນະທີ່ປອດໄພ, ທົ່ວເຖິງ, ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ ແລະ ເປັນພື້ນທີ່ສີຂຽວ ສຳລັບທຸກຄົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຜູ້ພິການ.

11.7ກ. ສະໜັບສະໜູນການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມລະຫວ່າງຕົວເມືອງ, ເຂດຊານເມືອງແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນການພັດທະນາລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບເຂດແຄວ້ນ.

11.7ຂ. ພາຍໃນປີ 2020, ເພີ່ມຈຳນວນຕົວເມືອງ ແລະ ທີ່ພັກອາໄສຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍມີການນຳໃຊ້ ແລະ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານແບບປະສົມປະສານ ຮັບປະກັນໃຫ້ທົ່ວເຖິງກັນ, ປະສິດທິພາບຂອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນ, ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໝັ້ນຄົງທົນທານຕໍ່ໄພພິບັດ, ພັດທະນາ ແລະ ປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດແບບຮອບດ້ານໃນທຸກລະດັບ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂອບວຽກເຊັນໄດ້ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ສົກປີ 2015-2030.

11.7ຄ. ສະໜັບສະໜູນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ວິຊາການ ໃນການກໍ່ສ້າງອາຄານແບບຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານ ໂດຍການນຳໃຊ້ວັດສະດຸຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

11.1 By 2030, ensure access for all to adequate, safe and affordable housing and basic services and upgrade slums.

11.2 By 2030, provide access to safe, affordable, accessible and sustainable transport systems for all, improving road safety, notably by expanding public transport, with special attention to the needs of those in vulnerable situations, women, children, persons with disabilities and older persons.

11.3 By 2030, enhance inclusive and sustainable urbanization and capacity for participatory, integrated and sustainable human settlement planning and management in all countries.

11.4 Strengthen efforts to protect and safeguard the world's cultural and natural heritage.

11.5 By 2030, significantly reduce the number of deaths and the number of people affected and substantially decrease the direct economic losses relative to global gross domestic product caused by disasters, including water-related disasters, with a focus on protecting the poor and people in vulnerable situations.

11.6 By 2030, reduce the adverse per capita environmental impact of cities, including by paying special attention to air quality and municipal and other waste management.

11.7 By 2030, provide universal access to safe, inclusive and accessible, green and public spaces, in particular for women and children, older persons and persons with disabilities.

11.7a Support positive economic, social and environmental links between urban, peri-urban and rural areas by strengthening national and regional development planning.

11.7b By 2020, substantially increase the number of cities and human settlements adopting and implementing integrated policies and plans towards inclusion, resource efficiency, mitigation and adaptation to climate change, resilience to disasters, and develop and implement, in line with the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030, holistic disaster risk management at all levels.

11.7c Support least developed countries, including through financial and technical assistance, in building sustainable and resilient buildings utilizing local materials.

ເປົ້າໝາຍທີ 12:

ຮັບປະກັນຮູບແບບການອຸປະໂພກບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION & PRODUCTION:

Ensure sustainable consumption and production patterns

12.1 ທຸກປະເທດປະຕິບັດ ຂອບແຜນງານ 10 ປີ ກ່ຽວກັບການອຸປະໂພກບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ, ເຊິ່ງມີປະເທດພັດທະນາແລ້ວ ເປັນຜູ້ນຳພາປະຕິບັດ, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.

12.2 ພາຍໃນປີ 2030, ບັນລຸການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

12.3 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນອາຫານເສດເຫຼືອໃນທົ່ວໂລກສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ທັງໃນລະດັບຜູ້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກໃຫ້ໄດ້ເຄິ່ງຫຼືໜ້ອຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍສະບຽງອາຫານໃນຂອດການຜະລິດ ແລະ ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ, ລວມທັງການສູນເສຍພາຍຫລັງການເກັບກ່ຽວ.

12.4 ພາຍໃນປີ 2020, ບັນລຸການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອທັງໝົດແບບທີ່ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕະຫຼອດໄລຍະວົງຈອນຊີວິດຂອງມັນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຂອບວຽກຂອງສາກົນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍມົນລະພິດຂຶ້ນເທິງອາກາດ, ລົງນ້ຳ ແລະ ດິນ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

12.5 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອ ໂດຍການປ້ອງກັນ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ບຳບັດ ແລະ ນຳກັບມາໃຊ້ຄືນ.

12.6 ຊຸກຍູ້ໃຫ້ບໍລິສັດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ບໍລິສັດຂ້າມຊາດ ນຳໃຊ້ວິທີການດຳເນີນງານແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານຄວາມຍືນຍົງເຂົ້າໃນການລາຍງານຂອງເຂົາເຈົ້າ.

12.7 ສົ່ງເສີມວິທີການຈັດຊື້ຂອງລັດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດ.

12.8 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນຢູ່ທົ່ວທຸກແຫ່ງ ມີຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການໃຊ້ຊີວິດທີ່ກົມກຽວກັບທຳມະຊາດ.

12.8ກ. ສະໜັບສະໜູນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ເພື່ອສ້າງຂີດຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຮູບແບບການອຸປະໂພກບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ.

12.8ຂ. ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຕໍ່ການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງທີ່ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສົ່ງເສີມການວັດທະນະທຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທ້ອງຖິ່ນ.

12.1 Implement the 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production Patterns, all countries taking action, with developed countries taking the lead, taking into account the development and capabilities of developing countries.

12.2 By 2030, achieve the sustainable management and efficient use of natural resources.

12.3 By 2030, halve per capita global food waste at the retail and consumer levels and reduce food losses along production and supply chains, including post-harvest losses.

12.4 By 2020, achieve the environmentally sound management of chemicals and all wastes throughout their life cycle, in accordance with agreed international frameworks, and significantly reduce their release to air, water and soil in order to minimize their adverse impacts on human health and the environment.

12.5 By 2030, substantially reduce waste generation through prevention, reduction, recycling and reuse

12.6 Encourage companies, especially large and transnational companies, to adopt sustainable practices and to integrate sustainability information into their reporting cycle.

12.7 Promote public procurement practices that are sustainable, in accordance with national policies and priorities.

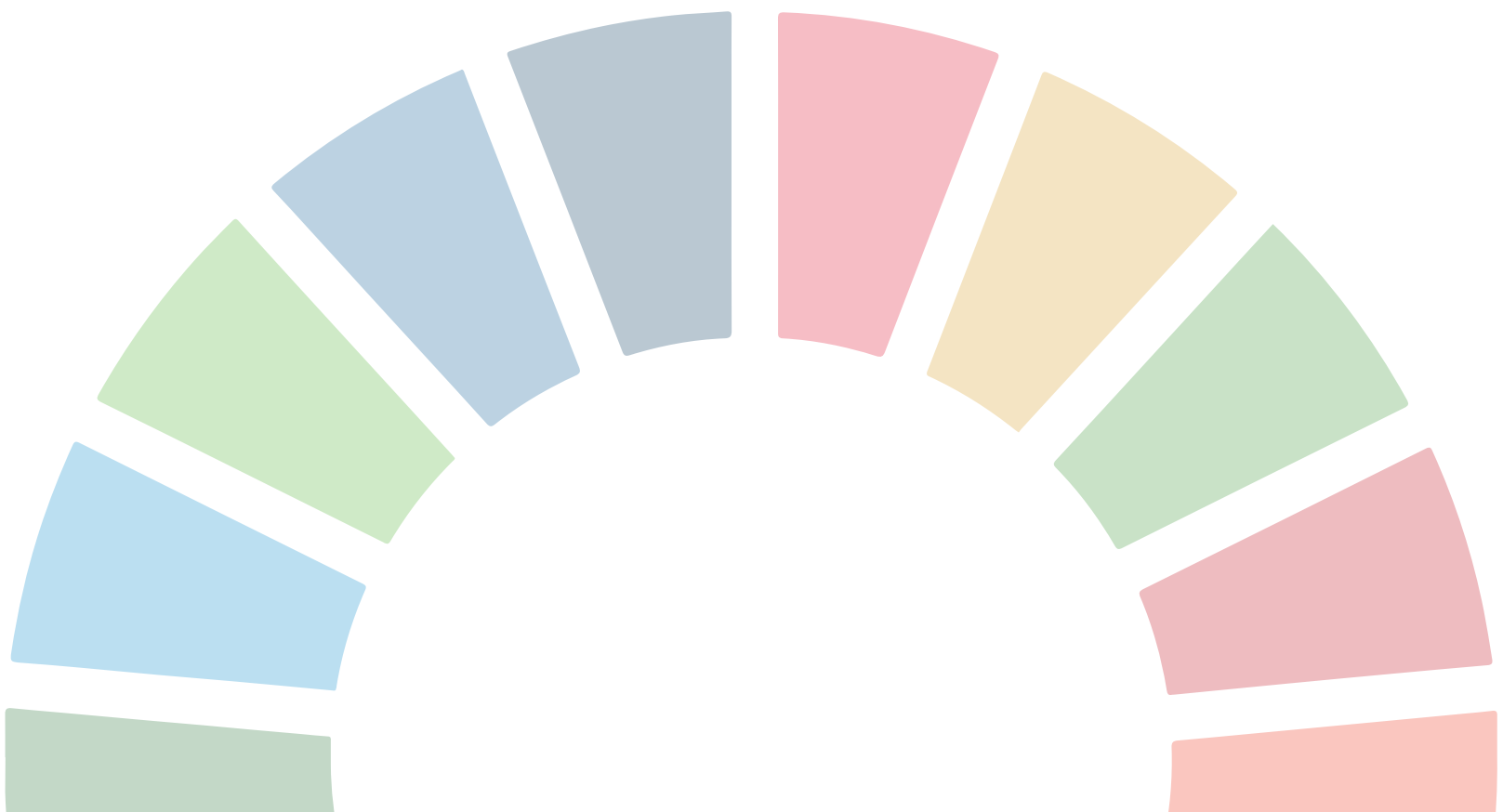
12.8 By 2030, ensure that people everywhere have the relevant information and awareness for sustainable development and lifestyles in harmony with nature.

12.8a Support developing countries to strengthen their scientific and technological capacity to move towards more sustainable patterns of consumption and production.

12.8b Develop and implement tools to monitor sustainable development impacts for sustainable tourism that creates jobs and promotes local culture and products.

12.8ຄ. ຫຼຸດຜ່ອນນະໂຍບາຍເກື້ອກູນນໍ້າເຊື້ອໄຟ ທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີການຊົມໃຊ້ແບບສິ້ນເປືອງ ດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາການບິດເບືອນທາງການຕະຫຼາດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງປະເທດ ລວມທັງການປັບໂຄງສ້າງການເກັບພາສີອາກອນ ແລະ ດໍາເນີນການຢຸດຕິນະໂຍບາຍເກື້ອກູນທີ່ມີຜົນເສຍທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເທື່ອລະກ້າວ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ ແລະ ສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຂອງປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຕໍ່ການພັດທະນາຂອງປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນໃນຮູບແບບທີ່ປົກປ້ອງຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

12.8c Rationalize inefficient fossil-fuel subsidies that encourage wasteful consumption by removing market distortions, in accordance with national circumstances, including by restructuring taxation and phasing out those harmful subsidies, where they exist, to reflect their environmental impacts, taking fully into account the specific needs and conditions of developing countries and minimizing the possible adverse impacts on their development in a manner that protects the poor and the affected communities.

ເປົ້າໝາຍທີ 13:

ເອົາມາດຕາການອັນຮີບດ່ວນເພື່ອແກ້ໄຂ
ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ
ຮັບຜົນກະທົບຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວ

13 CLIMATE ACTION:

Take urgent action to combat
climate change and its impacts

13.1 ສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ
ເພື່ອຮັບຜົນກະທົບໄພອັນຕະລາຍທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຄືໄພພິບັດ
ທາງທຳມະຊາດໃນທຸກປະເທດ.

13.2 ເຊື່ອມສານມາດຕະການຮັບຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນນະ
ໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ການວາງແຜນແຫ່ງຊາດ.

13.3 ປັບປຸງການສຶກສາ, ການປຸກຈິດສຳນຶກ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດຂອງພະນັກ
ງານ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ການ
ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ.

13.3ກ. ປະຕິບັດຄຳໝາຍໝັ້ນ ທີ່ປະເທດພັດທະນາແລ້ວທີ່ເປັນພາຄີຂອງສົນທິ
ສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ໃຫ້ໄວ້ໃນການ
ລະດົມທຶນຮ່ວມກັນໃຫ້ໄດ້ 100 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ ພາຍໃນປີ 2020 ຈາກແຫຼ່ງ
ທຶນທັງໝົດ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນການປະ
ຕິບັດວຽກງານດ້ານການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສໃນການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດ ພ້ອມທັງເປີດດຳເນີນກອງທຶນສີຂຽວຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໂດຍການລະດົມທຶນ
ຢ່າງຮີບດ່ວນ.

13.3ຂ. ສົ່ງເສີມກົນໄກສຳລັບການເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດໃນການວາງແຜນ
ແລະ ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຢ່າງມີ
ປະສິດທິຜົນ ໃນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດ
ທະນາ ລວມທັງສຸມໃສ່ແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ.

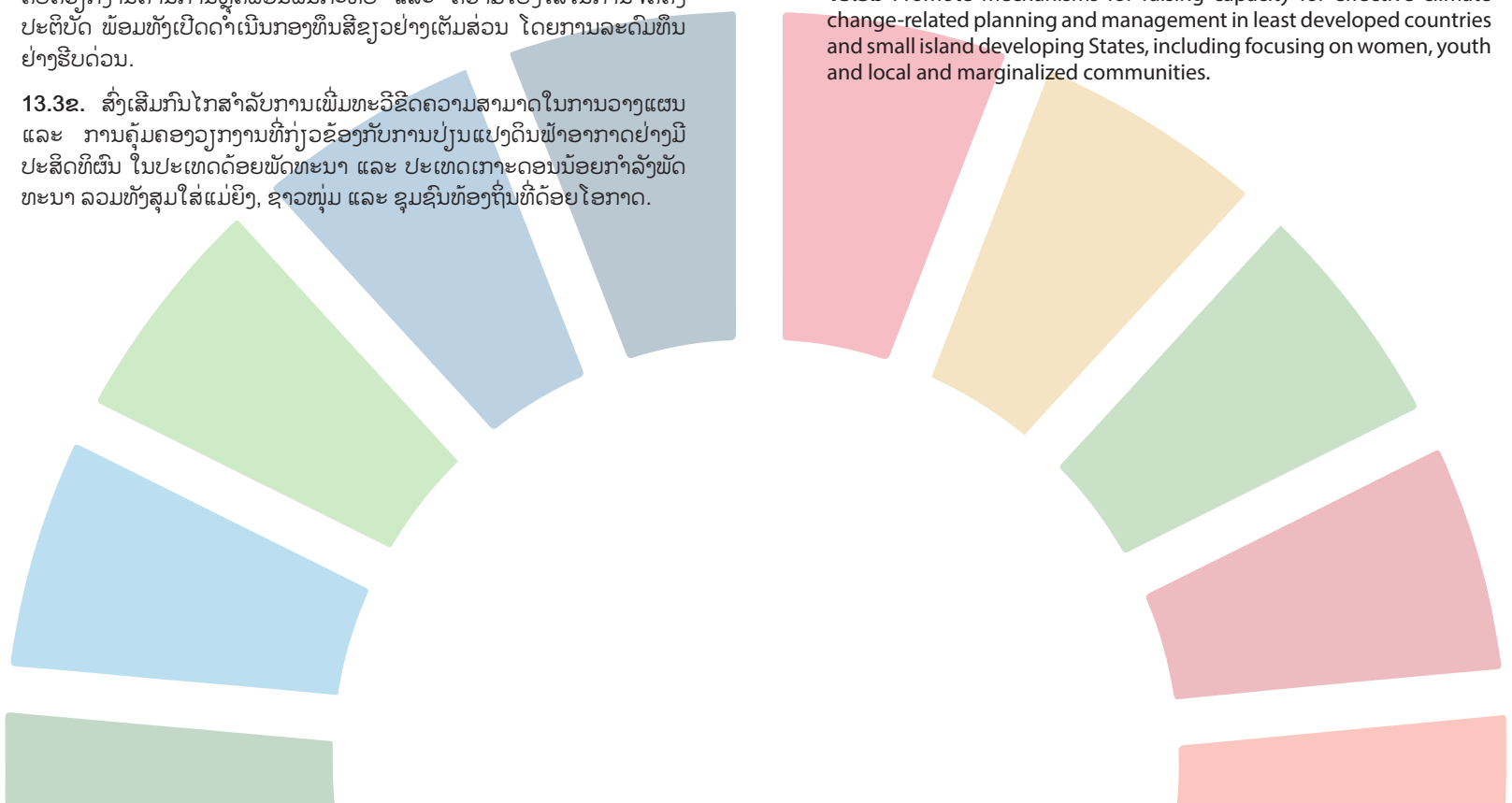
13.1 Strengthen resilience and adaptive capacity to climate-related
hazards and natural disasters in all countries.

13.2 Integrate climate change measures into national policies, strategies
and planning.

13.3 Improve education, awareness-raising and human and institutional
capacity on climate change mitigation, adaptation, impact reduction
and early warning.

13.3a Implement the commitment undertaken by developed-country
parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change
to a goal of mobilizing jointly \$100 billion annually by 2020 from all
sources to address the needs of developing countries in the context of
meaningful mitigation actions and transparency on implementation and
fully operationalize the Green Climate Fund through its capitalization as
soon as possible.

13.3b Promote mechanisms for raising capacity for effective climate
change-related planning and management in least developed countries
and small island developing States, including focusing on women, youth
and local and marginalized communities.

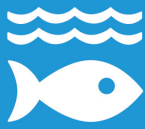

ເປົ້າໝາຍທີ 14:

ອະນຸລັກ ແລະ ຊົມໃຊ້ມະຫາສະມຸດ, ທະເລ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທາງທະເລຢ່າງຍືນຍົງ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

14 LIFE BELOW WATER:
Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development

14.1 ພາຍໃນປີ 2025, ປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດທາງທະເລທຸກປະເພດ, ໂດຍສະເພາະຈາກກິດຈະກຳທີ່ດຳເນີນຢູ່ເທິງບົກ, ລວມທັງສິ່ງເສດເຫຼືອລົງໃນທະເລ ແລະ ມົນລະພິດຕໍ່ສານອາຫານໃນນ້ຳທະເລ.

14.2 ພາຍໃນປີ 2020, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດຂອງທະເລ ແລະ ຊາຍຝັ່ງທະເລ ຢ່າງຍືນຍົງ, ຫຼີກເວັ້ນຜົນກະທົບທາງລົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໂດຍສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ດຳເນີນການຟື້ນຟູລະບົບນິເວດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມະຫາສະມຸດອຸດົມສົມບູນ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດດີ.

14.3 ຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກປະກົດການທະເລເປັນກົດ, ໂດຍການເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືທາງດ້ານວິທະຍາສາດໃນທຸກລະດັບ.

14.4 ພາຍໃນປີ 2020, ປະຕິບັດລະບຽບການຄວບຄຸມການຂຸດຄົ້ນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຢຸດຕິການດຳເນີນການປະມົງເກີນຂອບເຂດ, ການປະມົງທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ບໍ່ມີການລາຍງານ ແລະ ບໍ່ມີກົດລະບຽບ ແລະ ວິທີການປະມົງ ທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ; ປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ອີງໃສ່ວິທະຍາສາດ ເພື່ອຟື້ນຟູຈຳນວນປາ ໂດຍໄວທີ່ສຸດ, ຢ່າງຫນ້ອຍຟື້ນຟູໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດທີ່ຍືນຍົງສູງສຸດ ອີງຕາມລັກສະນະທາງດ້ານຊີວະສາດ.

14.5 ພາຍໃນປີ 2020, ອະນຸລັກໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫນ້ອຍ 10 ເປີເຊັນຂອງພື້ນທີ່ຊາຍຝັ່ງທະເລ ແລະ ທະເລ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ສາກົນ ແລະ ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານວິທະຍາສາດທີ່ດີທີ່ສຸດທີ່ມີ.

14.6 ພາຍໃນປີ 2020, ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີການເຄື່ອນຍ້າຍດ້ານການປະມົງບາງຮູບແບບ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຂີດຄວາມສາມາດຫຼາຍເກີນໄປ ແລະ ມີການປະມົງເກີນຂອບເຂດ, ຢຸດຕິການເຄື່ອນຍ້າຍທີ່ນຳໄປສູ່ການການປະມົງທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ບໍ່ມີການລາຍງານ ແລະ ບໍ່ມີກົດລະບຽບ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນການໃຊ້ນະໂຍບາຍເຄື່ອນຍ້າຍຄືດັ່ງກ່າວ, ໂດຍຮັບຮູ້ວ່າການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ແລະ ສະເພາະໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄວນຈະເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການເຈລະຈາກ່ຽວກັບການເຄື່ອນຍ້າຍດ້ານການປະມົງຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.

14.7 ພາຍໃນປີ 2030, ເພີ່ມທະວີຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດໃຫ້ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງທະເລແບບຍືນຍົງ, ໂດຍການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ, ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ.

14.1 By 2025, prevent and significantly reduce marine pollution of all kinds, in particular from land-based activities, including marine debris and nutrient pollution.

14.2 By 2020, sustainably manage and protect marine and coastal ecosystems to avoid significant adverse impacts, including by strengthening their resilience, and take action for their restoration in order to achieve healthy and productive oceans

14.3 Minimize and address the impacts of ocean acidification, including through enhanced scientific cooperation at all levels.

14.4 By 2020, effectively regulate harvesting and end overfishing, illegal, unreported and unregulated fishing and destructive fishing practices and implement science-based management plans, in order to restore fish stocks in the shortest time feasible, at least to levels that can produce maximum sustainable yield as determined by their biological characteristics.

14.5 By 2020, conserve at least 10 per cent of coastal and marine areas, consistent with national and international law and based on the best available scientific information.

14.6 By 2020, prohibit certain forms of fisheries subsidies which contribute to overcapacity and overfishing, eliminate subsidies that contribute to illegal, unreported and unregulated fishing and refrain from introducing new such subsidies, recognizing that appropriate and effective special and differential treatment for developing and least developed countries should be an integral part of the World Trade Organization fisheries subsidies negotiation.

14.7 By 2030, increase the economic benefits to small island developing States and least developed countries from the sustainable use of marine resources, including through sustainable management of fisheries, aquaculture and tourism.

14.7ກ. ເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານວິທະຍາສາດ, ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີທາງທະເລ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາກ່ຽວກັບການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີທາງທະເລ ຂອງຄະນະກຳມາທິການລະຫວ່າງປະເທດ ວ່າດ້ວຍມະຫາສະມຸດສາດ, ເພື່ອບັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງມະຫາສະມຸດ ແລະ ເພີ່ມທະວີການປະກອບສ່ວນຂອງຊີວະນາໆພັນທາງທະເລ ໃນການພັດທະນາຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

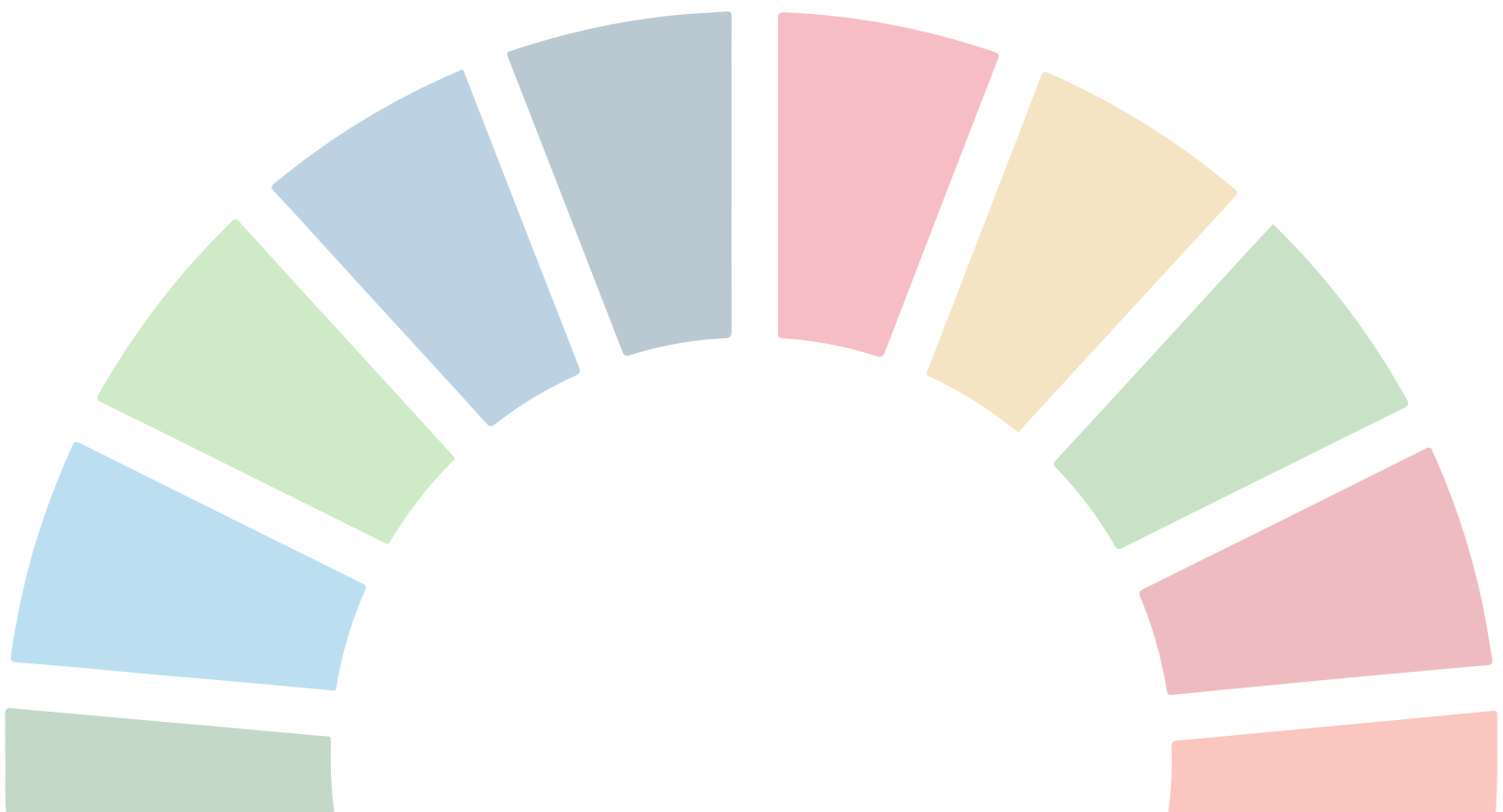
14.7ຂ. ເຮັດໃຫ້ຊາວປະມົງຂະໜາດນ້ອຍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງທະເລ ແລະ ຕະຫຼາດ.

14.7ຄ. ເພີ່ມທະວີການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມະຫາສະມຸດ ກໍ່ຄືຊັບພະຍາກອນຂອງມັນແບບຍືນຍົງ ໂດຍການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສາກົນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດກ່ຽວກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທະເລ, ເຊິ່ງຕອບສະໜອງຂອບກົດໝາຍ ສໍາລັບການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມະຫາສະມຸດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຂອງມັນແບບຍືນຍົງ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນວັກທີ 158 ຂອງເອກະສານ“ອະນາຄົດທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງການ”.

14.7a Increase scientific knowledge, develop research capacity and transfer marine technology,taking into account the Intergovernmental Oceanographic Commission Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology, in order to improve ocean health and to enhance the contribution of marine biodiversity to the development of developing countries, in particular small island developing States and least developed countries.

14.7b Provide access for small-scale artisanal fishers to marine resources and markets.

14.7c Enhance the conservation and sustainable use of oceans and their resources by implementing international law as reflected in the United Nations Convention on the Law of the Sea, which provides the legal framework for the conservation and sustainable use of oceans and their resources, as recalled in paragraph 158 of “The future we want.”

ເປົ້າໝາຍທີ 15:

ປົກປ້ອງ, ພື້ນຟູ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ລະບົບນິເວດແບບຍືນຍົງ, ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ຕ້ານການກາຍເປັນທະເລຊາຍ, ຢຸດຕິ ແລະ ພື້ນຟູການເສື່ອມໂຊມຂອງດິນ ແລະ ຢຸດການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ

15 LIFE ON LAND:

Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss

15.1 ພາຍໃນປີ 2020, ຮັບປະກັນການອະນຸລັກ, ການພື້ນຟູ ແລະ ການນໍາໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ລະບົບນິເວດເທິງໜ້າດິນ ແລະ ນໍ້າຈັດ ກໍຄືຜົນປະໂຫຍດຂອງມັນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນປ່າໄມ້, ດິນທາມ, ພູເຂົາ ແລະ ພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບບັນດາພັນທະພາຍໃຕ້ສັນຍາສາກົນ.

15.2 ພາຍໃນປີ 2020, ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ທຸກປະເພດແບບຍືນຍົງ, ຢຸດຕິການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ, ພື້ນຟູປ່າທີ່ເສື່ອມໂຊມ ແລະ ເພີ່ມທະວີການປູກປ່າໃນທົ່ວໂລກໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

15.3 ພາຍໃນປີ 2030, ຕ້ານການກາຍເປັນທະເລຊາຍ, ພື້ນຟູພື້ນທີ່ດິນ ແລະ ດິນທີ່ເສື່ອມໂຊມ, ລວມທັງທີ່ດິນທີ່ຖືກກະທົບຈາກການກາຍເປັນທະເລຊາຍ, ໄໝແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ສູ້ຊົນບັນລຸເປົ້າໝາຍບໍ່ໃຫ້ມີທີ່ດິນເສື່ອມໂຊມໃນໂລກ.

15.4 ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນການອະນຸລັກລະບົບນິເວດຂອງພູເຂົາ, ລວມທັງຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຂັດຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈໍາເປັນ ສໍາລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

15.5 ດໍາເນີນມາດຕະການທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຮີບດ່ວນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເສື່ອມໂຊມຂອງທໍາມະຊາດ, ຢຸດຕິການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ພາຍໃນປີ 2020 ປົກປ້ອງຮັກສາ ແລະ ປ້ອງກັນການສູນພັນຂອງສັດສາວາສິ່ງທີ່ໄກ້ຈະສູນພັນ.

15.6 ສົ່ງເສີມການແບ່ງປັນທີ່ເປັນທໍາ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ສໍາລັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນພັນດູກໍາ ແລະ ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ຕາມທີ່ສາກົນໄດ້ຕົກລົງກັນ.

15.7 ດໍາເນີນມາດຕະການອັນຮີບດ່ວນ ເພື່ອຢຸດຕິການລັກລອບລ່າສັດ ແລະ ການຄ້າຂາຍພືດພັນສັດປ່າຫວງທ້າມ ແລະ ແກ້ໄຂຂອດຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງຜະລິດຕະພັນສັດປ່າທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

15.8 ພາຍໃນປີ 2020, ໃຊ້ມາດຕະການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ນໍາເອົາພືດພັນສັດສາວາສິ່ງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກພືດພັນສັດສາວາສິ່ງທີ່ອົບພະຍົບມາຈາກປ່ອນອື່ນ ຕໍ່ລະບົບນິເວດທາງບົກ ແລະ ທາງນໍ້າ ແລະ ຄວບຄຸມ ຫຼື ກໍາຈັດສັດສາວາສິ່ງທີ່ເປັນບູລິມະສິດ.

15.9 ພາຍໃນປີ 2020, ເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ຊີວະນາໆເຂົ້າໃນການວາງແຜນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ກໍຄືຂະບວນການພັດທະນາ, ຢຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ບັນຊີແຫ່ງຊາດ.

15.1 By 2020, ensure the conservation, restoration and sustainable use of terrestrial and inland freshwater ecosystems and their services, in particular forests, wetlands, mountains and drylands, in line with obligations under international agreements.

15.2 By 2020, promote the implementation of sustainable management of all types of forests, halt deforestation, restore degraded forests and substantially increase afforestation and reforestation globally.

15.3 By 2030, combat desertification, restore degraded land and soil, including land affected by desertification, drought and floods, and strive to achieve a land degradation-neutral world.

15.4 By 2030, ensure the conservation of mountain ecosystems, including their biodiversity, in order to enhance their capacity to provide benefits that are essential for sustainable development.

15.5 Take urgent and significant action to reduce the degradation of natural habitats, halt the loss of biodiversity and, by 2020, protect and prevent the extinction of threatened species.

15.6 Promote fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources and promote appropriate access to such resources, as internationally agreed

15.7 Take urgent action to end poaching and trafficking of protected species of flora and fauna and address both demand and supply of illegal wildlife products.

15.8 By 2020, introduce measures to prevent the introduction and significantly reduce the impact of invasive alien species on land and water ecosystems and control or eradicate the priority species

15.9 By 2020, integrate ecosystem and biodiversity values into national and local planning, development processes, poverty reduction strategies and accounts.

15.9ກ. ລະດົມ ແລະ ເພີ່ມທະວີທຶນຮອນຈາກແຫຼ່ງທັງໝົດ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດແບບຍືນຍົງ.

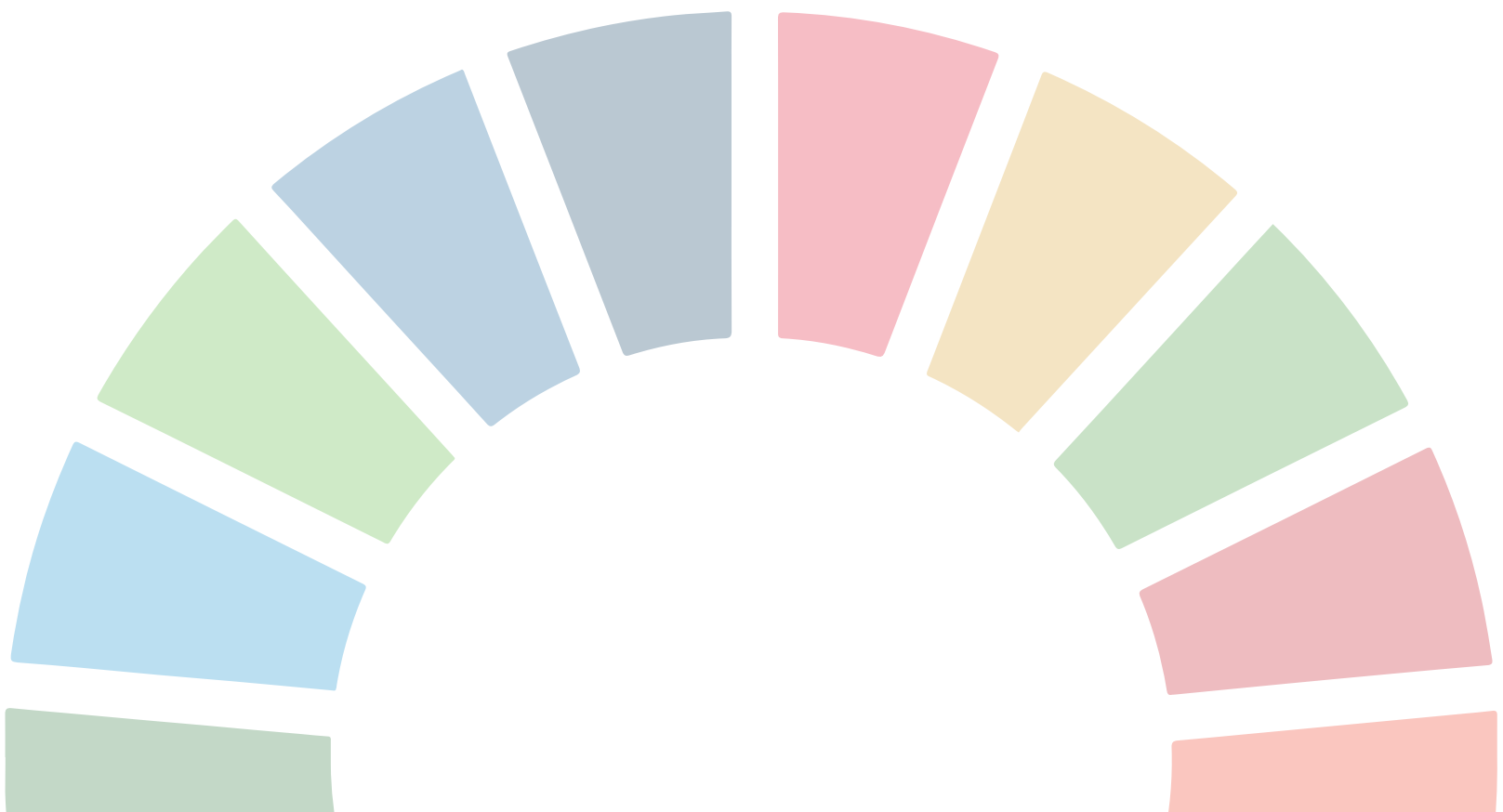
15.9ຂ. ລະດົມທຶນຮອນທີ່ສໍາຄັນຈາກແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດໃນທຸກລະດັບ ເພື່ອສະໜອງທຶນໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີນະໂຍບາຍຈູງໃຈຢ່າງພຽງພໍ ໃຫ້ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ໃນການເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງດັ່ງກ່າວ, ລວມທັງການອະນຸລັກ ແລະ ການປູກປ່າຄືນໃໝ່.

15.9ຄ. ເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ ສໍາລັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການຕ້ານການລັກລອບລ່າສັດ ແລະ ການຄ້າຂາຍພືດພັນສັດປ່າຫ່ວງຫ້າມ ໂດຍການເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການຊອກຫາໂອກາດດໍາລົງຊີວິດແບບຍືນຍົງ.

15.9a Mobilize and significantly increase financial resources from all sources to conserve and sustainably use biodiversity and ecosystems.

15.9b Mobilize significant resources from all sources and at all levels to finance sustainable forest management and provide adequate incentives to developing countries to advance such management, including for conservation and reforestation.

15.9c Enhance global support for efforts to combat poaching and trafficking of protected species, including by increasing the capacity of local communities to pursue sustainable livelihood opportunities.

ເປົ້າໝາຍທີ 16:

ສົ່ງເສີມໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບສຸກ ແລະ ກວມລວມ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ ແລະ ສ້າງສະຖາບັນມີປະສິດທິພາບ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ທົ່ວເຖິງໃນທຸກລະດັບ

16 PEACE, JUSTICE & STRONG INSTITUTIONS:

Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels

16.1 ຫຼຸດຜ່ອນທຸກຮູບແບບຂອງການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ອັດຕາການເສຍຊີວິດຍ້ອນສາເຫດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ທົ່ວທຸກແຫ່ງ.

16.2 ຍຸດຕິການລ່ວງລະເມີດ, ການຂູດຮີດ, ການຄ້າມະນຸດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການທໍລະມານເດັກນ້ອຍໃນທຸກຮູບແບບ.

16.3 ສົ່ງເສີມລະບຽບກົດໝາຍໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳຢ່າງສະເໝີພາບກັນ.

16.4 ພາຍໃນປີ 2030, ຫຼຸດຜ່ອນການຫຼັ່ງໄຫຼຂອງເງິນ ແລະ ອາວຸດທີ່ຜິດກົດໝາຍໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ຮັດແໜ້ນ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຄົ້ນຫາ ແລະ ການສົ່ງກັບຄືນຊັບສິນທີ່ຖືກລັກ ແລະ ຕ້ານທຸກຮູບແບບຂອງອາຊະຍາກຳທີ່ມີການຈັດຕັ້ງ.

16.5 ຫຼຸດຜ່ອນການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ການຕິດສິນບົນໃນທຸກຮູບແບບ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

16.6 ພັດທະນາສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໂປ່ງໃສໃນທຸກລະດັບ.

16.7 ຮັບປະກັນໃຫ້ການຕັດສິນໃຈໃນທຸກລະດັບ ທັນການ, ກວມລວມ, ມີສ່ວນຮ່ວມຈາກທຸກຝ່າຍ ແລະ ເພື່ອສ່ວນລວມ.

16.8 ຂະຫຍາຍ ແລະ ຮັດແໜ້ນການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງຂອງສາກົນ.

16.9 ພາຍໃນປີ 2030, ໃຫ້ທຸກຄົນມີສະຖານະທາງດ້ານກົດໝາຍ, ລວມທັງການຂຶ້ນທະບຽນການເກີດລູກ.

16.10 ຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ປົກປ້ອງສິດເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນ.

16.10ກ. ຮັດແໜ້ນໃຫ້ສະຖາບັນຕ່າງໆຂອງປະເທດ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືສາກົນ ສຳລັບການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນທຸກລະດັບ, ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຕ້ານການກໍ່ການຮ້າຍ ແລະ ອາຊະຍາກຳ.

16.10ຂ. ສົ່ງເສີມ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ບໍ່ມີການຈຳແນກສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

16.1 Significantly reduce all forms of violence and related death rates everywhere.

16.2 End abuse, exploitation, trafficking and all forms of violence against and torture of children

16.3 Promote the rule of law at the national and international levels and ensure equal access to justice for all.

16.4 By 2030, significantly reduce illicit financial and arms flows, strengthen the recovery and return of stolen assets and combat all forms of organized crime.

16.5 Substantially reduce corruption and bribery in all their forms.

16.6 Develop effective, accountable and transparent institutions at all levels.

16.7 Ensure responsive, inclusive, participatory and representative decision-making at all levels.

16.8 Broaden and strengthen the participation of developing countries in the institutions of global governance.

16.9 By 2030, provide legal identity for all, including birth registration.

16.10 Ensure public access to information and protect fundamental freedoms, in accordance with national legislation and international agreements.

16.10a Strengthen relevant national institutions, including through international cooperation, for building capacity at all levels, in particular in developing countries, to prevent violence and combat terrorism and crime.

16.10b Promote and enforce non-discriminatory laws and policies for sustainable development.

ເປົ້າໝາຍທີ 17:

ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ແລະ ພື້ນຜູ້ການເປັນຄູ່ຮ່ວມສາກົນ
ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS:

Strengthen the means of implementation and revitalize the global partnership for sustainable development

ດ້ານການເງິນ

17.1 ຮັດແໜ້ນການລະດົມທຶນຮອນພາຍໃນປະເທດ ໂດຍການມີການສະໜັບສະໜູນຂອງສາກົນ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ເພື່ອບັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດພາຍໃນປະເທດສຳລັບການເກັບພາສີ ແລະ ເກັບລາຍຮັບອື່ນໆ.

17.2 ປະເທດພັດທະນາແລ້ວ ປະຕິບັດຄຳໝາຍໝັ້ນໃນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ລວມທັງຄຳໝາຍໝັ້ນຂອງຫຼາຍປະເທດພັດທະນາໃນການບັນລຸຄາດໝາຍປະກອບສ່ວນ 0,7 ເປີເຊັນ ຂອງ ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ ສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາແລະ ໃນນັ້ນ 0,15 ຫາ 0,20 ເປີເຊັນ ຂອງ ODA ແມ່ນສະໜອງໃຫ້ແກ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ; ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ຊຸກຍູ້ຜູ້ທີ່ໃຫ້ທຶນ ODA ພິຈາລະນາຕັ້ງຄາດໝາຍໃນການສະໜອງທຶນໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫນ້ອຍ 0,20 ເປີເຊັນຂອງ ODA ໃຫ້ແກ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

17.3 ລະດົມທຶນຮອນເພີ່ມເຕີມ ຈາກຫຼາຍໆແຫຼ່ງທຶນ ສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.

17.4 ຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນການບັນລຸການຈ່າຍໜີ້ສິນໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍຜ່ານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງກັນ ແນໃສ່ຊຸກຍູ້ເງິນກູ້ຢືມ, ການບັນເທົາໜີ້ ແລະ ການບັບໂຄງສ້າງໜີ້ສິນ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ພ້ອມທັງແກ້ໄຂບັນຫາໜີ້ພາຍນອກຂອງປະເທດທີ່ທຸກຍາກທີ່ຕິດໜີ້ສູງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານໜີ້ສິນ.

17.5 ຮັບຮອງເອົາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບອບການສົ່ງເສີມການລົງທຶນສຳລັບບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ

17.6 ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງເໜືອ-ໃຕ້, ໃຕ້-ໃຕ້ ແລະ ການຮ່ວມມືສາມຫຼ່ຽມໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ອີງຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ຕົກລົງກັນ ໂດຍການບັບປຸງການປະສານງານ ພາຍໃນກົນໄກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ຜ່ານກົນໄກການອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີໃນລະດັບໂລກ.

17.7 ສົ່ງເສີມການພັດທະນາ, ການຖ່າຍທອດ, ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການສະໜອງເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ລວມທັງເງື່ອນໄຂແບບຜ່ອນຜັນພິເສດຕາມການຕົກລົງຮ່ວມກັນ.

17.8 ເປີດດຳເນີນທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ກົນໄກສ້າງຂີດຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ແກ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ພາຍໃນປີ 2017 ແລະ ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນ ໂດຍສະເພາະເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ.

Finance

17.1 Strengthen domestic resource mobilization, including through international support to developing countries, to improve domestic capacity for tax and other revenue collection.

17.2 Developed countries to implement fully their official development assistance commitments, including the commitment by many developed countries to achieve the target of 0.7 per cent of gross national income for official development assistance (ODA/GNI) to developing countries and 0.15 to 0.20 per cent of ODA/GNI to least developed countries; ODA providers are encouraged to consider setting a target to provide at least 0.20 per cent of ODA/GNI to least developed countries.

17.3 Mobilize additional financial resources for developing countries from multiple sources.

17.4 Assist developing countries in attaining long-term debt sustainability through coordinated policies aimed at fostering debt financing, debt relief and debt restructuring, as appropriate, and address the external debt of highly indebted poor countries to reduce debt distress.

17.5 Adopt and implement investment promotion regimes for least developed countries.

Technology

17.6 Enhance North-South, South-South and triangular regional and international cooperation on and access to science, technology and innovation and enhance knowledge sharing on mutually agreed terms, including through improved coordination among existing mechanisms, in particular at the United Nations level, and through a global technology facilitation mechanism.

17.7 Promote the development, transfer, dissemination and diffusion of environmentally sound technologies to developing countries on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed.

17.8 Fully operationalize the technology bank and science, technology and innovation capacity-building mechanism for least developed countries by 2017 and enhance the use of enabling technology, in particular information and communications technology.

ດ້ານການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ

17.9 ເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນຂອງສາກົນ ສຳລັບການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍ ໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການແຫ່ງຊາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທັງໝົດ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືລະຫວ່າງເຫນືອ-ໃຕ້, ໃຕ້-ໃຕ້ ແລະ ການຮ່ວມມືສາມຫຼ່ຽມ.

ດ້ານການຄ້າ

17.10 ສົ່ງເສີມລະບົບການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍແບບກວມລວມ, ມີລະບຽບການ, ເປີດກວ້າງ, ບໍ່ມີການຈຳແນກ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ພາຍໃຕ້ອົງການການຄ້າໂລກ, ລວມທັງໂດຍຜ່ານການບັນລຸການເຈລະຈາ ພາຍໃຕ້ວາລະການພັດທະນາໂດຮາ ຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.

17.11 ເພີ່ມທະວີການສົ່ງອອກຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ໂດຍສະເພາະແນໃສ່ເພີ່ມສ່ວນແບ່ງການສົ່ງອອກໃນທົ່ວໂລກ ຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃຫ້ໄດ້ສອງເທົ່າພາຍໃນປີ 2020.

17.12 ບັນລຸການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງທັນການກ່ຽວກັບການຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ຍົກເວັ້ນໂກຕາໃນປະເທດນຳເຂົ້າຢ່າງຖາວອນ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍຄວາມສອດຄ່ອງກັບການຕົກລົງຂອງອົງການການຄ້າໂລກ, ລວມທັງການຮັບປະກັນວ່າລະບຽບການສິດທິພິເສດກ່ຽວກັບຕົ້ນກຳເນີດສິນຄ້າ ສາມາດໃຊ້ໄດ້ກັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ງ່າຍດາຍທັງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ.

ບັນຫາທາງດ້ານລະບົບ

ຄວາມກົມກຽວດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

17.13 ເພີ່ມທະວີສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກໃນທົ່ວໂລກ, ລວມທັງຜ່ານການປະສານນະໂຍບາຍ ແລະ ຄວາມກົມກຽວດ້ານນະໂຍບາຍ.

17.14 ເພີ່ມທະວີຄວາມກົມກຽວດ້ານນະໂຍບາຍ ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

17.15 ເຄົາລົບສິດເປັນເຈົ້າໃນການວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ການນຳພາຂອງແຕ່ລະປະເທດ ເພື່ອສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍສຳລັບການລືບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງຕົນ.

ການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

17.16 ເພີ່ມທະວີການເປັນ “ຄູ່ຮ່ວມມືສາກົນ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ” ໂດຍມີການຊ່ວຍປະກອບສ່ວນຈາກການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ລະດົມ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ຄວາມຊຸ່ວຊານ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ທຶນຮອນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໃນທຸກປະເທດ ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.

17.17 ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືທີ່ມີປະສິດທິຜົນລະຫວ່າງພາກລັດ, ລັດກັບເອກະຊົນ ແລະ ກັບອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມພົນລະເຮືອນ ໂດຍສານຕໍ່ປະສົບການ ແລະ ຍຸດທະສາດການລະດົມທຶນຮອນ ຈາກການເປັນຄູ່ຮ່ວມມື.

Capacity-building

17.9 Enhance international support for implementing effective and targeted capacity-building in developing countries to support national plans to implement all the Sustainable Development Goals, including through North-South, South-South and triangular cooperation.

Trade

17.10 Promote a universal, rules-based, open, non-discriminatory and equitable multilateral trading system under the World Trade Organization, including through the conclusion of negotiations under its Doha Development Agenda

17.11 Significantly increase the exports of developing countries, in particular with a view to doubling the least developed countries' share of global exports by 2020

17.12 Realize timely implementation of duty-free and quota-free market access on a lasting basis for all least developed countries, consistent with World Trade Organization decisions, including by ensuring that preferential rules of origin applicable to imports from least developed countries are transparent and simple, and contribute to facilitating market access

Systemic issues

Policy and institutional coherence

17.13 Enhance global macroeconomic stability, including through policy coordination and policy coherence

17.14 Enhance policy coherence for sustainable development.

17.15 Respect each country's policy space and leadership to establish and implement policies for poverty eradication and sustainable development.

Multi-stakeholder partnerships

17.16 Enhance the Global Partnership for Sustainable Development, complemented by multi-stakeholder partnerships that mobilize and share knowledge, expertise, technology and financial resources, to support the achievement of the Sustainable Development Goals in all countries, in particular developing countries.

17.17 Encourage and promote effective public, public-private and civil society partnerships, building on the experience and resourcing strategies of partnerships.

ຂໍ້​ມູນ, ການ​ຕິດ​ຕາມ​ກວດ​ກາ ແລະ ຄວາມ​ຮັບ​ຜິດ​ຊອບ

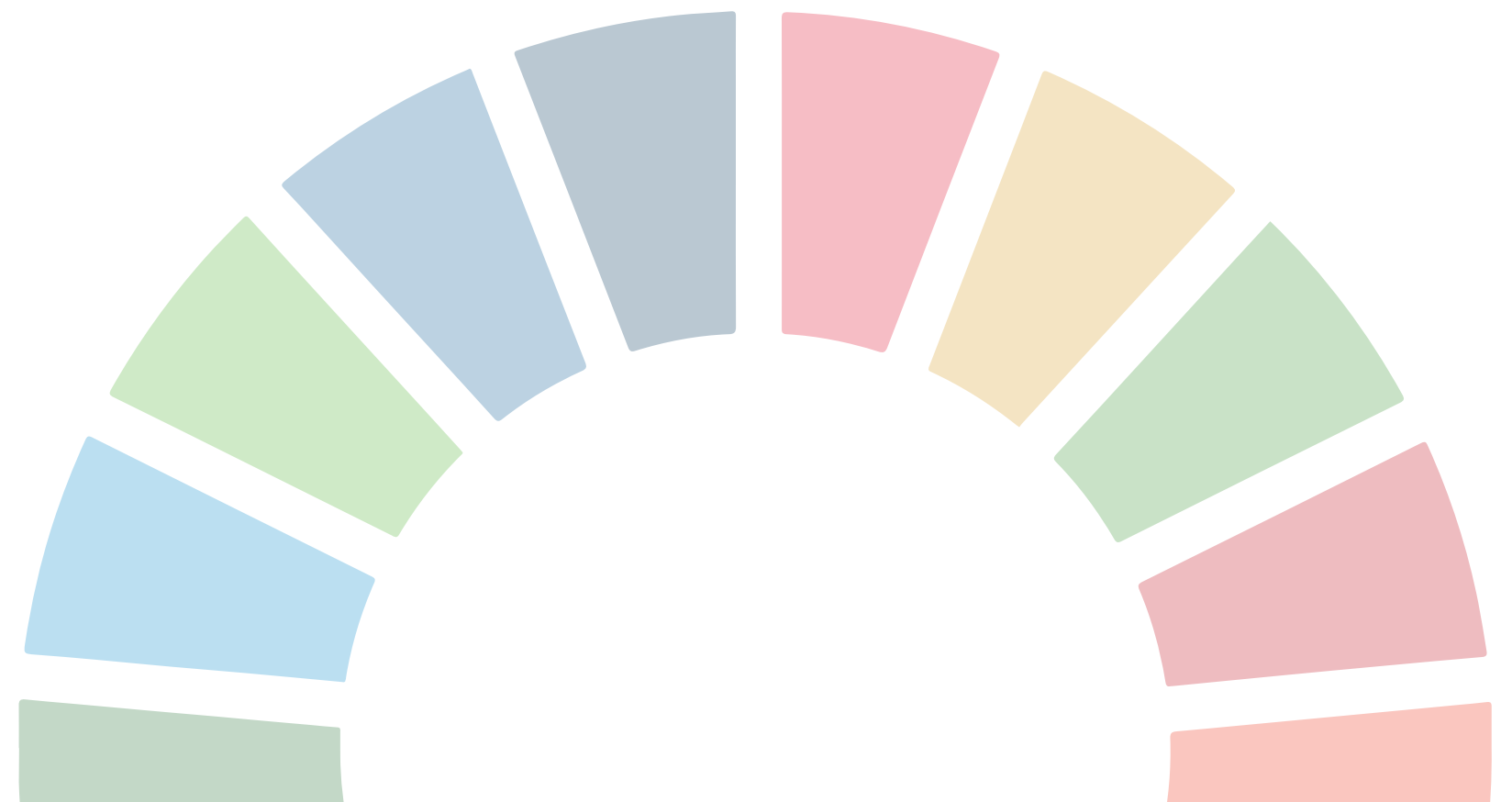
17.18 ພາຍໃນປີ 2020, ເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ລວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ, ເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ທັນເວລາ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໂດຍມີການຈັດແບ່ງຕາມລາຍຮັບ, ເພດ, ອາຍຸ, ເຊື້ອຊາດ, ຊົນເຜົ່າ, ປະຫວັດການຍົກຍ້າຍ, ຄວາມພິການ, ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດອື່ນໆທີ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຂອງປະເທດ.

17.19 ພາຍໃນປີ 2030, ສືບຕໍ່ຂໍ້ລິເລີ່ມຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອພັດທະນາການວັດແທກຄວາມຄືບໜ້າ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດທາງດ້ານສະຖິຕິ ຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.

Data, monitoring and accountability

17.18 By 2020, enhance capacity-building support to developing countries, including for least developed countries and small island developing States, to increase significantly the availability of high-quality, timely and reliable data disaggregated by income, gender, age, race, ethnicity, migratory status, disability, geographic location and other characteristics relevant in national contexts.

17.19 By 2030, build on existing initiatives to develop measurements of progress on sustainable development that complement gross domestic product, and support statistical capacity-building in developing countries.

ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາ

ແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດ ທີ່ 18:

ຊີວິດທີ່ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

ເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ເພື່ອການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ

NATIONAL SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL 18:

Lives safe from UXO. Remove the UXO obstacle to national development

ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
18.1: ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ຈຳນວນຜູ້ຖືກບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນແຕ່ລະປີຫຼຸດລົງເທື່ອລະກ້າວ ຈົນຮອດຈຸດຕໍ່າສຸດ.	18.1.1 ຈຳນວນຜູ້ຖືກບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກມີການລາຍງານ (ແຍກຕາມກຸ່ມອາຍຸແລະເພດ); 18.1.2. ຈຳນວນເປົ້າເຊັ່ນຂອງປະຊາກອນຢູ່ໃນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກມີການລາຍງານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕູຢູ່ພາຍບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ (ລາຍງານແຍກຕາມກຸ່ມ, ເພດແລະຄົນພິການ).
18.2: ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ສຳເລັດການກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ບັນດາພື້ນທີ່ບູລິມະສິດພັດທະນາ ແລະ ບັນດາບ້ານທີ່ທຸກຍາກ.	18.2.1. ຈຳນວນເປົ້າເຊັ່ນທີ່ຍັງເຫຼືອຂອງພື້ນທີ່ທີ່ມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ແລະ ທີ່ຈະຍັງຕ້ອງໄດ້ກວດກູ້ ແມ່ນຖືກເກັບກຳ ແລະ ລາຍງານ (ໃຫ້ແຍກຕາມບ້ານທຸກຍາກ ທີ່ນອນຢູ່ໃນບູລິມະສິດສູງ); 18.2.2. ຈຳນວນບ້ານທຸກຍາກທີ່ຍັງເຫຼືອທີ່ກຳນົດເປັນບ້ານທີ່ມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ທີ່ຍັງຕ້ອງໄດ້ກວດກູ້ ໄດ້ຮັບການລາຍງານ.
18.3: ພາຍໃນປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທັງໝົດ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການປົນປົວ, ພື້ນຟູສຸຂະພາບ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ທຸກຍາກ ໄດ້ຮັບການປະກອບອາຊີບ.	18.3.1. ອັດຕາສ່ວນຂອງຜູ້ລອດຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຍັງຢູ່ໃນເກນອາຍຸທີ່ສາມາດທຳມາຫາກິນໄດ້ ແຕ່ບໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບຂັ້ນພື້ນຖານໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງລາຍຮັບຂັ້ນພື້ນຖານໄດ້; 18.3.2. ຈຳນວນເປົ້າຂອງຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນລະບົບການປົນປົວສຸຂະພາບ, ການສຶກສາ ແລະ ການຈ້າງງານ.

Targets	Indicators
18.1: By 2030, ensure that annual casualties from UXO accidents are eliminated to the extent possible.	18.1.1 Number of reported UXO casualties (disaggregated by age group and sex); 18.1.2. Percentage of population in contaminated villages (disaggregated by age group, sex and persons with disabilities) with information on Confirmed Hazardous Areas in their village.
18.2: By 2030, ensure residual UXO activities undertaken and all known UXO contamination in high priority areas and all villages defined as 'poor' cleared.	18.2.1. Percentage of high priority hazardous areas remaining to be cleared (disaggregated by high priority villages); 18.2.2. Number of villages defined as 'poor' with Confirmed Hazardous Areas remaining to be cleared.
18.3: By 2030, ensure that all identified UXO survivors and victims have their needs met in health, and support provided for livelihoods/ employment to most poverty-risk survivors.	18.3.1. Proportion of active age UXO survivors unable to earn sufficient income with access to basic income security; 18.3.2. Percentage of UXO survivors and victims mainstreamed into health, education and employment services.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ສປປ ລາວເປັນປະເທດທີ່ຖືກຖິ້ມລະເບີດທາງອາກາດໜັກໜ່ວງທີ່ສຸດໃນຊ່ວງສົງຄາມອິນດູຈີນ (ປີ 1964-1973). ມີຖ້ວນບິນສູ້ຮົບຫຼາຍກວ່າ 580,000 ຖ້ວ ໄດ້ຖິ້ມລະເບີດລົງໃສ່ແຜນດິນລາວ ຫຼາຍກວ່າ 2 ລ້ານໂຕນ, ໃນນັ້ນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນລະເບີດລູກຫວ່ານ ທີ່ເອີ້ນກັນວ່າ “ບົມບີ”. ລະເບີດດັ່ງກ່າວມີປະມານ 270 ລ້ານໜ່ວຍ ແລະ ຍັງມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ (ນັກວິຊາການໄດ້ຄາດຄະເນວ່າປະມານ 30% ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນແຕກໝາຍຄວາມວ່າ ຍັງມີລະເບີດລູກຫວ່ານ ປະມານ 80 ລ້ານໜ່ວຍ ທີ່ຍັງຕົກຄ້າງ ແລະ ຍັງຢາຍຢູ່ຕາມພື້ນທີ່ຕ່າງໆຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ພາຍຫຼັງສົງຄາມສິ້ນສຸດລົງ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ລບຕ) ຍັງສືບຕໍ່ເຂັນຂ້າຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າເຮັດໃຫ້ມີຜູ້ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ຫຼາຍກວ່າ 50,000 ຄົນແລະ ຫຼາຍໆຄົນກໍ່ກາຍເປັນຄົນພິການຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ປະຊາຊົນ ຍັງມີຄວາມຍ້ານກົວ ແລະ ບໍ່ພົ້ນໃຈທີ່ຈະນຳໃຊ້ດິນເຂົ້າໃນການທຳການຜະລິດເນື່ອງຈາກວ່າ ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນຍັງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມປອດໄພທີ່ຈະນຳໃຊ້, ອັນໄດ້ ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຂອງຊາວໂຮ່ນາຮົ່ວສວນ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ທຳການຜິດລິດຢູ່ຊົນນະບົດ ບໍ່ກຸ້ມກິນ, ຊຳບໍ່ໜ້າຍັງເຮັດໃຫ້ໂອກາດໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ກໍ່ຫຼຸດລົງເຊັ່ນດຽວກັນ. ປະຈຸບັນນີ້, ລບຕ ຍັງຍັງຢາຍຢູ່ຕາມພື້ນທີ່ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຢູ່ຕາມພື້ນທີ່ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫົນທາງ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ສຸກສາລາ, ຈຸດນຳລິນ, ສະຖານທີ່ທາງສາດສະໜາ/ວັດທະນະທຳ, ຕະຫຼາດ, ສະຖານທີ່ຜັກຜ່ອນ, ໂຮ່ນາຮົ່ວສວນ ແລະ ອື່ນໆ. ໜ້າເປັນຫ່ວງກວ່ານັ້ນ ແມ່ນເຂດຊຸມຊົນທີ່ຍັງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ນັ້ນ, ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໄດ້ກັບທຸກເພດໄວ, ອາຍຸ, ທຸກສະຖານະໃນສັງຄົມ, ການສຶກສາ ແລະ ບັດໃຈອື່ນໆ. ສະນັ້ນ, ການກວດກຳລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ມີການຮີບດ່ວນແກ້ໄຂ ເນື່ອງຈາກວ່າ ການພັດທະນາຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ຈຳນວນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງນັ້ນ ແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນວ່າມີໜ້ອຍຫຼາຍປານໃດ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວ ຈຶ່ງໄດ້ມີການວາງແຜນດຳເນີນການສຳຫຼວດຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຍັງຕົກຄ້າງໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນປີ 2021. ການສຳຫຼວດດັ່ງກ່າວຈະເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການວດກຳລະເບີດ ສາມາດວາງແຜນການກວດກຳໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນອະນາຄົດ ເພື່ອແນໃສ່ຢຸດຕິໄພຂົ່ມຂູ່ຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຊີວິດຂອງມະນຸດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ແນໃສ່ກຳຈັດສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ໃນປີ 2010 ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ຮັບຮອງເອົາເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດດ້ານການພັດທະນາ ຫຼື MDG 9 ເປັນເປົ້າໝາຍສະເພາະຂອງສປປ ລາວ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ເອີ້ນວ່າ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ II, ຊຶ່ງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕະຫຼອດມາ. ເພື່ອເປັນການສືບຕໍ່ແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ສະເພາະຂອງສປປ ລາວ ເພື່ອ ເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງໃຫ້ຫມົດອອກຈາກແຜນດິນລາວ.

Background

Laos was subject to intensive aerial bombardment during the Indochina War (1964-1973). More than 580,000 sorties dropped around two million tons of bombs on the territory of the Lao PDR. These were mostly cluster munitions that the Lao people call ‘bombies’. An estimated 270 million bombs of this kind was dropped with a third failing to explode. It is assessed that cluster munitions had up to a 30% failure rate resulting in up to 80 million unexploded ‘bombies’. More than 50,000 casualties are reported and the extensive contamination with unexploded ordnance (UXO) continues to cause deadly accidents and leave many people with permanent disabilities. In addition, a lack of confidence in the safety of land can impede the productivity, and therefore the income, of rural farmers and their families; this in turn reduces opportunities to strengthen and create livelihoods. UXO contamination in areas of existing or planned development, agricultural land and infrastructure (such as road, schools, hospitals, medical/public health, water points, religious/cultural sites, markets, recreational areas, rice field, garden, etc.) presents a hazard for those particularly at-risk local communities; there are differing implications of accidents according to gender, age, social status, education and other factors. UXO clearance is expected to become increasingly important as the continuing development of Lao PDR leads to intensified and expanded land use. As the full extent of contamination is currently unknown, the Government of Lao PDR plans to undertake a full survey of contamination by 2021. This will enable efficient planning to end the threat that UXO poses to human security and livelihoods in the country, thereby removing the obstacle to national development. In 2010, the Government of Lao PDR launched MDG9 to reduce the impact of UXO in the Lao PDR in accordance with the National Strategic Plan for the UXO sector “The Safe Path Forward II”. Given special prominence to the UXO issues in Lao PDR and with the strong aspiration, the Government of Lao PDR continues to address the UXO issues by adopting its national SDG to remove completely all the known UXO remains on the Lao PDR territory. It should be noted that this can only be achieved by Lao PDR with the support of Development Partners.

ສະພາບຕົວຈິງ ແລະ ຕົວເລກສະຖິຕິ

- ພາຍຫຼັງສົງຄາມສິ້ນສຸດລົງ, ມີປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 50,000 ຄົນໄດ້ຖືກບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ໃນສປປລາວ. ໃນປີ 2015 ມີປະຊາຊົນຈຳນວນ 42 ຄົນໄດ້ຮັບບາດເຈັບແລະເສຍຊີວິດຈາກອຸປະຕິເຫດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ;
- ໃນປະຈຸບັນນີ້, ຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຜູ້ຖືກບາດເຈັບແລະເສຍຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນເດັກນ້ອຍ ໂດຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເດັກຊາຍ;
- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ລອດຊີວິດຈາກອຸປະຕິເຫດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ມີຈຳນວນ 8,918 ຄົນ;
- ບັນດາເມືອງທີ່ມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຫຼາຍທີ່ສຸດ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນບັນດາເມືອງທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດຂອງທົ່ວປະເທດ;
- ຕະຫຼອດໄລຍະແຕ່ປີ 1996 ຫາ ເດືອນກໍລະກົດ 2016, ເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 60,000 ເຮັກຕາ ໄດ້ຮັບການກວດກູ້ໃນນັ້ນ 40,000 ກວ່າເຮັກຕາ ແມ່ນເນື້ອທີ່ກະສິກຳ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 20,000 ເຮັກຕາ ແມ່ນເນື້ອທີ່ພັດທະນາຕ່າງໆ. ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຫຼາຍກວ່າ 1,7 ລ້ານໜ່ວຍ ໄດ້ຖືກທຳລາຍ ໃນນັ້ນມີລະເບີດບົມໃຫຍ່ 7,500 ກວ່າໜ່ວຍ, ລະເບີດລູກຫວ່ານ 800,000 ກວ່າໜ່ວຍ, ລະເບີດຜັງດິນ 7,000 ກວ່າໜ່ວຍ ແລະ ລະເບີດຊະນິດອື່ນໆ 900,000 ກວ່າໜ່ວຍ.
- ສະເພາະປີ 2015, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຫຼາຍກວ່າ 130,000 ໜ່ວຍ ໄດ້ຖືກທຳລາຍ ໂດຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນລະເບີດລູກຫວ່ານ;
- ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດ ໜຶ່ງໃນການນຳໜ້າໃນການລະດົມຂົນຂວາຍ ເພື່ອສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕ້ານລະເບີດລູກຫວ່ານ ແລະ ເປັນລັດພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ.
- ຜ່ານການປະຕິບັດແນວຄວາມຄິດໃໝ່ຂອງການປະຕິບັດງານ ໂດຍນຳໃຊ້ “ວິທີການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໂດຍອີງໃສ່ຈຸດຫຼັກຖານເປັນຫຼັກ”, ເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ດຳເນີນງານຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ໄດ້ຮັບໜ້າກຜົນຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ປະສິດທິຜົນໃນການຊອກຫາ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດລູກຫວ່ານແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຮັກຕາ ຈາກລະເບີດລູກຫວ່ານທີ່ເຄີຍພົບເຫັນໃນເມື່ອກ່ອນແມ່ນ 5 ໜ່ວຍຕໍ່ເຮັກຕາ ຂຶ້ນມາເປັນ 22 ໜ່ວຍຕໍ່ເຮັກຕາ ໃນປີ 2015.

Facts and Figures

- More than 50,000 casualties have been caused by UXO in Lao PDR; as recently as 2015, 42 casualties were caused by UXO accidents;
- More than half of casualties in recent years have been children, predominantly boys;
- The national authorities in Lao PDR have recorded the needs of 8,918 survivors of UXO accidents;
- The districts with the highest estimated UXO contamination are disproportionately among the poorest districts in the country;
- From 1996 until July 2016, more than 60,000 ha of land has been cleared: more than 40,000 ha for agriculture, and 20,000 ha for other development purposes. Over 1,7 million items of UXO have been destroyed: 7,500 items were big size bombs, over 800,000 cluster munitions, over 7,000 land mines and over 900,000 items were of other varieties of shells.
- More than 130,000 items of Unexploded Ordnance were found and destroyed as recently as 2015, with the majority of those being cluster munitions;
- Lao PDR is a leading advocate for the Convention on Cluster Munitions (CCM), and a State Party to the Convention on the Rights of People with Disabilities (CRPD);
- Under the new “Evidence based Survey and Clearance” concept of operations, the UXO Sector has seen an improvement in productivity and efficiency of UXO clearance operations by an increase of ‘bombies’ destroyed per hectare from 5 items in 2014 to 22 items in 2015.

ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT**

GOALS

United Nations in Lao PDR

www.la.one.un.org